

OROME

Poleme pepa dake yuu Orome Elyambu Pingi wambu dupwa banya pii selana rapa rapa pyuo kararaminyipa parono lapala pyao maiya. Polena suu pingi angi doko Kurisene wambu yuu Orome karengge dupwa pipya yuu gii laponale pyao yulu pipala enakana yuu Sipane dokona Anatunya yulu pela paro dokopa Orome Kurisene wambu dupwame namba nyiso atenja lakao kararami lao suu pyapala piya. Leta piyamo doko Kurisene wambu dupwame apa pyuo Anatunya pii soo nyepala Yesu kapa ingingi lao suu pilyaminyi dokona lao polo lamaiyuo pyao reteya. Pyao retapala baame Kurisene wambu dupwa mona kapu kyepala Yesu kapa ingingi lao suu pyapala apa pyuo yulu pyuo pii lamaiyuo kararami doko dopale lao pyao reteya. Buku dakena Polena misi pii leyamo dokona rengge angi lapo andapyuowale kyawa pyara pyara pyuo pyasi palamo.

Pole baame Orome wambu dupwa yako lapala nambame nakamana lao loma sakao karengge lamaiya. Lamaipala baame rengge angi paleyamo buku dake piya doko polo lamaiya. Anatunya waili pii keyange dokome namwa apa pyuo banya lengge kambu dokona rolo kararami lao lasaka pyuo karamo. Doko wambu Anatu kapa ingingi lao suu pingi kata dokome iki rolae ingyuo parami. Kata wakale mendeme rolae ingyuo paa narami, (1:17) leya.

Poleme angi rengge paleyamo buku dake piyamo dokona pii lama opetae konda konda pyuo leya. Juu wambupi Juu daa rara wakale wambupi dupwa koo dokona isarena piso oteyami. Dokona lao nakama peparae Anatupa rolae ingyuo parami ingyara doko Yesu Koraisa kapa ingingi lao suu pyarami ingyiyamo, leya. Wambu dupwa Anatupa rolae ingyuo karo Yesu pipya pakapala lete karalu karengge enenge doko nyilyaminyi lao piya. Kurisene angi dupwa Anatupa mona kyuu lao sipyamopa Anatunya Imambu Poo Pyasinya porainya rengge dokome koo kumunginya rengge dokona kiiramo niyamo epasi karaminyi, leya. Rombo 5–8 Pole baame Anatunya Lowa dokome aki yulu pingipi dee Kurisene wambunya monarena dokona Anatunya Imambu Poo Pyasi dokome apa pingipi polo lamaiya. Juupi Juu daa rara wakalepe laparae apa pyuo Anatumi nyisaro lao rapa rapa piyape lao Poleme leya. Wamba Juu wambu dupwame Yesu mata maiyaminyi doko kata wapuli lakamiyamisa wambu rara wakale dupwame Anatunya kata kando nyilyaminyi, leya. Juu wambu dupwame dopako pyuo Yesu mata maiyalu maiya narami, leya. Poleme pii lao oto lao dokopa Kurisene wambu dupwame Kurisene yango mona reto anjiki pyuo nyiso kararami, lao piya. Kurisene wambu dupwame Anatunya yulu pyakamyuoep gapomanena pii warombo soope dee wambu yango kando anjiki pyuo rape rape lao nakamana suu pinginya rolaenge lao letamo kalyinyi namba nao kararami lao piya. Pii dake lao lumwa pyuo pyao dokopa baame wambu dupwa yako lao kingi doko lakando pyuo ote leya.

Buku Dakena pii Palamo Dusipa

1. Pii kanda soo lengepe dee buku dakena renge angi paleyamo kyawa nyuo piyamo doko pe palamo 1:1-17
2. Wambu dupwa kiiramo eparami kata doko yangeyamo kareyami 1:18-3:20
3. Anatu baame kata wapuo kiiramo nyiya 3:21-4:25
4. Yesu keta wambu lete karenge renge nyilyaminyi 5:1-8:39
5. Isaraele dupwa Anatumi panda rapa rapa pyakamiya ingilyamo 9:1-11:36
6. Kurisene wambunya yulu angi doko 12:1-15:13
7. Pii lao ote pyuo dokopa wambu lapo yako lao pyuo leya 15:14-16:27

1 ¹Namba Pole Yesu Koraisana kendemande ingyuo Anatunya waili pii keyange doko lare lao rombo palyuo nembeyamo dokome pepa dake pyao jilyu.

²Anatumi waili pii keyange dake nyerami lao lalu lao lapala banya poropeta akali dupwa lamaipala, buku Baepole poo pyasi dokona pyao retena leya. ³Waili pii doko banya Ikinyingi namwana Kamongo Yesu Koraisa doko baa mee isa wane ingyuo kini Dapitinya rora ambasupi ree palu dokona manjo nyiyami dokonasa letamo. ⁴Anatu porayapala Yesu lete minyalyuo nyiyamo dokome Yesu baa Anatunya Ikinyingi isa komba pyao poo pyasi karenge doko paneyamo silyamano. ⁵Dokona lao Anatumi Yesu keta namba Pole doko aposele inginyi pyambuya. Koraisana reke lao yuu muu dupwana wambu rara peparae baa kapa ingingi lao suu pyapala warombo soo kararami lao mana pii lamailyu. ⁶Dopa piyamo doko nakama yuu Orome range dupwa opetaeko Yesu Koraisana ingyarami lao Anatumi kee lao sukusa nyiya.

⁷Anatumi nakama yuu Orome range banya wambu angingyuo kyakale lao nyiyamopa baa mona reto karaminyi dupwa nakama pepa pase dake pyao jilyu. Namwana Rakane Anatu Kamongo Yesu Koraisapana mona keyange palyuo ipingi rengepe mona kyuu lao singi rengepe nakama keta jinya leto.

Ateŋa Lao Sangyu Leya Pii Doko

⁸Nakama Yesu kapa ingingi lao suu pyao karaminyi doko yuu muu dupwana lao raeyaminyisa silyaminyi dokona nakama pepararena lao Yesu Koraisa keta Anatu sangyu lao karo. ⁹Namba Anatu iki lao suu pyao karapala banya Ikinyingi dokona lao waili pii keyange kaeya nao lao karo. Namba kinyi kinyi yuu peparae nakama suu pyao ateŋa lakao karo doko Anatumi soo karamo. ¹⁰Anatumi kapa lao suu pyapala nambana kata wapwakara ramo doko namba nakama waiya lao kandala eparo

lao suu pyapala aterja lao karo. ¹¹Nambame nakama dakepa kandowane lao suu pilyu. Epapala imambunya yulu dokona renge keyange lapo polo langirunupa nakama Kurisene yulu dokona porainyi pyambwara. ¹²Pii suu pyao leto doko dakesa laro. Anatu nambame kapa ingingi lao silyunuli pyuo nakamba langirunu dee nakambame silyaminyili pyuo namba langirami. Dokopa nambame laro dokome nakama nyiso, nakamame larami dokome namba nyiso pira.

¹³Yangonemoo namba yuu malu epana mali soo karapunupa kata rokwapa pilyamoŋo lao langilyu. Namba waili pii keyange polo lamaiyunupa Juu daa rara wakale dupwame mona Anatu maiyaminyi doko suu pyao nakama opetaeko kata dokonako pumili lao suu pilyu. ¹⁴Wambu peparae gapomane lowa singi see nangepe sukuli yulu singi see nangepe mana lamairunu doko nambana yulu palamo. ¹⁵Dokona lao Anatumya waili pii keyange dokona nakama yuu Orome range dupwa opetaeko langyalana suu pyao karo.

Yesunya Waili Pii Keyange Doko Porai

¹⁶Yesu Koraisana waili pii keyange dokona namba lalana elya nalyo. Banya waili pii keyange dokona porainya renge dokome Anatumi wambu baa mona mairami dupwa pyuo nyepa pingi. Juu dupwa wambo nyepala Juu daa rara wakale dupwa opetaeko pyuo nyera ingilyamo. ¹⁷Anatumi waili pii keyange dokome namwa apa pyuo banya lenge kambu dokona rolo kararami lao lasaka pyuo karamo. Doko wambu Anatu kapa ingingi lao suu pingi kata dokome iki rolae ingyuo parami. Kata wakale mendeme rolae ingyuo paa narami. Anatumya buku Baepole lao, Mendali kapa ingingi lao suu pyara dokome Anatupa rolae ingyuo paramo dokopa baa letena renge nyera letamo.^a

Anatu Mata Maiyuo Koo Pingi Pii Doko

¹⁸Anatumya imbu singi yake panda piso neta epelyamo yulu koo dokonape isa wambu koo pyuo banya pii kinyi dupwa kalyamo karaminyi dupwa ketape pano epo palamo lao kandelyamano. ¹⁹Anatu apiyakale lao nakama silyaminyi. Baame lasaka piyamopa soo nyiyami dokona yulu koo pimisa randa maiyuo karamo. ²⁰Namwa Anatu lengeme kanda nayamanopa baa yuu wasiyamo dokona piso epo dakepape neta renge ingyuo porai wakasa karalu karengi ingyamo doko panyamo. Baa bange peparae wasiyamo dokome baa angi apiyakale doko panyamo. Dokona ingyuo namwa baa see nayama larama dokona kata mende pali nalyamo. ²¹Nakama Anatu kando sepalape baa angi lakando lapengele doko kaepala sangyu lao kara nalyaminyi. Dopa piraminyiŋi doko suu pyao nakambana

^a 1:17 Mee bange lapo wasapala dupwa ketae pyambuo kingi letaminyi. (1:23)

suu pingi dupwa kopyali ingyalu ingyuo ingyapyamopa nakamba suu pingi doko kwaeyo eja paa napyamopa petaminyi. ²²Nakambame range kando mona palenge lao suu pyaminyipape nakamba mee kopyali ingyuo pelyaminyi. ²³Anatu karalu karengé doko ketae pyambuo lakandarami doko kaepala nakamba mee bange lapo isa wambupi mena yaka kaupi dopale lapo wasapala dupwa ketae pyambuo kingi letaminyi.

²⁴Akali dupwa kopyali ingyuo pyuo karamisa suu pinginya koo andake pimwalimi kumami dokona Anatumi kapa pinya lapala yaki nyuo kaelyamo. Nakama akali yango sukusa yulu koo pii naramili elya pingi dupwa pyuoko karaminyi. ²⁵Anatu lao pii kinyi doko alowa pyuo kyambo ingyinyi pyambwapala karo Anatu dokona iki lakandapenge doko kaeyapala baa bange wasiyamo dupwana lapo nyepala karo mona kando kingi letaminyi. Doko kaeyapala bange angi wasiyamo doko baa iki lakando karalu karamana kinyi.

²⁶Wambu dopa pilyaminyisa Anatumi yulu koo dupwa maso pundapala pyuo karena lao yaki nyuo kaenge. Enda dupwa opetaeko akalipa paenge doko suu pyao enda yango sukusa yulu pii nange kata dokona palyuo koo pingi. ²⁷Dopako pyuo akali dupwame endapa role pingi doko kaepala mona rakusi relyamosa akali yango pipya kepo pyalana pingi. Yulu koo yango sukusa pilyaminyi dokona bakimi pyuo koo renga dokome nakama keta randa nyuo karaminyi.

²⁸Akali dupwame Anatu dokona lao suu pyaa nalyamisa Anatu baame nakamana suu pingi doko kwaena lao kaeya. Dokona lao nakama lao nakama yulu pii naramili dupwako pingi. ²⁹Nakama yulu kamame koo pyuo nyipuli nyipuli lao suu pyao mendali kando koo piminyi dupwame palyuo pyoko pyoko lapyamo karaminyi. Yango koo palyuo wambu pyao kumakao pyakando pyuo panga sepala soo wambu mendali langa pyalana suu pyao karengé yulu dupwame palyuo simbwapyamoko pyuo karaminyi. ³⁰Nakama mendali kando koo pipya lao lapona kingi dupwa koo keta palyuo lao papyuo karengé. Nakama Anatunya yanda pimwai ingyuo karo kyawa sisingi pali napala monokyaŋe soo rangena kingi ketae pyambuo lao karaminyi. Apa pyuo koo pirama lao kata dupwanako koto nyuo endangi rakangepena pii kamba lao pyuo karengé. ³¹Nakama kepo pingi yulu pyuo, pii lao kana minyinyi pii dupwana kapa moko minyuo pii nange. Nakama mendali kando sakawape dee anjiki pingi yulupi pii nangeko. ³²Anatunya mawa pii dokome lao dokopa wambu yulu dopa pyuo pingi dupwa kumarami ingyiyamo letamo doko silyaminyi. Sepalako karo kata koo dupwanako pyulu pyuo pilyaminyi. Dee wambu lapo koo pilyaminyi dokona mee kyanyi kando karaminyi.

Anatu Kote Lara

2 ¹Yangonemoo nakamba wambu wakale dupwa kando koo pilyaminyi lao pakana palyuo letamipi? Dopa pyuo pirami ramo nakamba kando

kote larami dokopa pii larami kata mende see nara. Nakamba wakale dupwa kando koo pilyaminyi lapala karo rangeme yulu koo dokonako pyuo karaminyi dokona kote doko nakama keta laeyo epelyamo. ²Anatumi wambu yulu koo dopale pingi dupwa keta kote rolo lenge dokopa rolae pyuo karamo lao silyamano. ³Yangonemoo wambu wakale dupwana koo pilyaminyi lao kote lalana karaminyipape nakama range koo dopaleko pyuo karaminyi. Anatu nakama kando kote laa nara lao masilyamipi? ⁴Anatunya yulu keyange anjiki pyuo waiya lao randa jii nao pilyamo doko mee kuki lapala pilyamipi? Yulu elyape dokome Anatu nakama mona kapu kyuo karalale lao pilyamo doko soo kanda nalyamipi? ⁵Dopa pipyamopape nakamana mona kana pokwapala soo nyii nalyaminyi dokona Anatu koo dupwa epe nasepala rolo laramo yuu gii dokopa nakamame kamame koo ingyuo randa nyerami kata doko range wapuo karamisa pilyamo. ⁶Dokona lao Anatumi isa wambu yulu koo panda keyange pilyaminyili pyuo manda manjo kingi kisara. ⁷Wambu lapo kyakana renge sulu singi yulu dokona kingi ketae paramopa neta renge ingyuo karalana dokona yulu keyange pyulu pyuo pyuo karaminyi. ⁸Dee akali lapo dupwame Satanena kata dokona papyuo Anatunya pii dupwa kando kamba letaminyi dupwa Anatunya imbu singi doko nakama keta palira. ⁹Wambu yulu koo pilyaminyi dupwa randa nao karo koo keta parami. Wambo Juu keta randa epapala enakana Juu daa rara menge dupwa keta palira. ¹⁰Wambo Juupi dee Juu daa rara menge dupwa opetaepe Anatu baa warombo soo pirami dupwa keta banya mona kyuu lao singi rengepe banya yanga paupau lenge rengepe ketae pyambungi yulupi dusipa nakama keta palira. ¹¹Anatunya lenge kambu dokona yuu mure lao akali rara peparae mee mendaki dokoreko ingyuo pilyaminyi.

¹²Juu daa rara wakale dupwa Mosesena Lowa see napala koo piraminyipa koo keta parami ingilyamo. Dee Juu wambu Lowa sepala dokopa koo pirami dupwa koo keta paramioko. ¹³Wambu Lowa doko kaleme ketae sepala Anatupa rolae ingyuo paraminde daa. Lowa letamuli pyuo pirami dupwa rolae ingyuo parami. ¹⁴Juu daa rara menge dupwame Mosesena Lowa see nao kamenge karaminyi. See nao karaminyipape mona dokona range suu pyapala yulu keyange moko minyuo pyuo kararami ramo doko Lowako lao minyaramisa pira. ¹⁵Nakama yulu rolae pilyaminyi dokome Lowa doko nakamana mona anda pyasi palamo doko panyamo. Juu koo panda keyange pilyamape lao monarena pyapi pyuo soo kaeyapala karaminyi. ¹⁶Yuu gii pyaka seramo dokopa Anatumi Yesu Koraisa keta wambunya monarena yalu pyuo suu pingi dupwana minyuo kote lara ingilyamo. Waili pii keyange polo leto dokona dopa letamo.

Juu Wambumi Lowa Doko Mupwa Lao Suu Piyami Pii Doko

¹⁷Rangena yulu suu pyao karape. Namba Juu akaliŋi lapala Lowa dokona alya minyuo Anatunya lao lakandalyano lapala kimbu pyao

piso karene. ¹⁸Rangeme Lowa dokona yulu rolae mana nyepala Anatumi pipuli lao suu pilyamo dupwa soo gisapala karo lao suu pilinyi. ¹⁹Embame wambu lenge kwaepyamo dupwana kata lasaka pipala iminjingi panda petaminyi dupwana kata yanganyi peenge lao suu pyao karene. ²⁰Wambu kopyalipi wane wanake dupwapena mana lenge akali ingyuo karo lao suu pyao karene. Emba Lowa minyapi dokome singinya rengepe kinyinya rengepe soo giso karo lao suu pilinyi. ²¹Kinyi embame wambu dupwa mana lamailinyi dokona akipamo range mana nyii nalese? Wakale dupwa waa naa nana lao karapala akipamo range waa nao karene? ²²Embameko kepo pii nalapape lapala range pilisi? Bange Anatuju lao karaminyi epekanda napinyapape wambu yulu dopale pinginya tembole andana lalyapala bange dopale waa nyilisi? ²³Anatunya lowa singinji lao kimbu pyao piso lao karene. Dopa pyuo karo lapinyipape Anatunya lowa ukiaki minyapala baa elyanyi nembelese? ²⁴Baepole dokona dopa lao, Rara wakale dupwame nakama Juu dupwa kandapala Anatunya kingi pendewa nembo larami ingilyamo lao palamo.

²⁵Lowana angi suu pyapili doko embena kalomenge yulu doko mupwa ingyapyali. Lowana kamba lare ramo dokome embena kalomenge yulu doko mee ingyuo para. ²⁶Juu daa munge dupwame Anatunya Lowa letamuli pyuo pirami ramo doko Anatumi nakama kalomenge dopale ingyuo pelyamo lao kandara. ²⁷Dee Juu daa rara wakale dupwana Lowa moko minyngi kata dokome Juu wambu nakamana koo dupwa lasaka piramopa elyo wambu nakamana koo dupwa lasaka piramopa elyo parami. Juu nakama yanenge kalomalyamano lao Lowana pyasi palengenyili pyuo pilyaminyi. Piminyipape Lowa mee yalo karaminyi. Dopa pilyaminyi dokome Juu daa rara wakale yanenge kaloma naminyipape Lowa minyuo karaminyi. ²⁸Api yanenge kalomapala Juu angi ingyuo karape? Mee yanengena Juu karo larami doko Juu angi daa. Yanenge kalomenge yulu dokome Juu angi inginyi pyambwa nange. ²⁹Doko daa. Juu angi doko banya mona kapu kyingi dokosa lenge. Doko Anatunya Imambu dokona yulu ingilyamo. Lowa pyasi palamo dokona ingyuo paa nalyamo. Isa wambumi akali dopale doko lakandengende daa. Anatumi baa lakandenge.

3 ¹Renge anjukunyame rara wakale dupwa kaepala Juu wambu dupwa yanenge kalomenge yulu dokona nakama embone piso peyaminyipa nyisiyape? ²Renge angi lapo palamoko. Wambo ingyuo Anatumi banya waili pii keyange doko Juu dupwa minyuo karena leya. ³Juu wambu lapome yulu pirama lao lalu lao leyaminyili pyuo pii nayami dokona Anatumi banya pii lalu lao leyamo dupwa kaerape? ⁴Dopa pyuo pii nara lyakande. Akali peparae kyambo lao karelyaminyipape Anatu baa alowa pii nange. Baepole pii pyasi dokona lao dokopa,

Isa wambu lapome emba kando kote lao kararaminyipape emba rolo pare.

Emba pii kinyi lenge doko wambu peparae serami.

⁵Namwa isa wambu koo pingi dokona Anatu baa iki rolae doko panara. Dokopa aki pii laramase? Anatumi namwa randa jingi doko baa koo pilyamo laramase? (Pii doko mee wambunya pii lenge doko makande pyuo lapusa pilyamo.) ⁶Dopa pyuo laramande daa. Anatu baa rolae pii nange pili dokome baa apa pyuo wambunya kote pii lapyalisi?

⁷Anatunya yanga paupau lenge yulu dokome nambana kyambo laro doko kyamboŋo lao nyuo panara ramo dokopa baa kinyi yanga paupau lasinj lao panarasa pira. Wambu dupwame akipamo namba koo pingi laramisi? ⁸Dopa larami ramo doko akipamo kooko pyulu pyuo pii narose? Dokopa keyange doko epara lao suu pilyamano. Wambu lapome namba dopa leenje lao giyalya giyana pyuo karaminyi. Dokona nakama keta kote palira ingilyamo. Doko angi kapa lao suu pilyu.

Akali Mendali Rolae Daa

⁹Doko namwa Juu wambu dupwame menge dupwa isa nembowale karamano lao suu pilyamase? Doko daa. Koo dokome namwa Juupi Juu daa rara wakalepe kata mendakinya palyuo peteyama, doko rolo langyalono. ¹⁰Baepole dopa letamo.

Akali mendaki mendepe rolae pii nange.

¹¹Akali soo gisingi mende kara nangeko.

Dopako pyuo mendeme Anatu sipuli lao koto karengende daa.

¹²Akali peparaeme Anatu mata maipala kata koo dokonako peyami.

Akali mendaki mendeme keyange pyuo kara nange.

Ama mendaki mendemepe daako.

¹³Nakamana pendeko rakae pingi doko yuwale kambu lumbwasi dopale ingyuo silyamo.

Kyambo lenge koo dupwa pee kambasinya ipwa lyuo epele lenge.

Nakamana kambunya pii koo lenge dokome kau kyalende nenge katana mauli palenge dopale eplyamo.

¹⁴Nakamana piimi wambu kando lami dokona isare paleta eplyamo.

¹⁵Waiyako lao randa maiyuo wambu pyao kumakalana suu pilyaminyi.

¹⁶Wambu yango randa maiyuo kokwa soo papyuo karaminyi.

¹⁷Nakama mona kyuu lao see nange kata dokona ralo karaminyi.

¹⁸Anatu kamame wakasa lao mona nembo kara nalyaminyi.

¹⁹Pii Lowana pyasi palamo dupwa wambu Lowa soo kareyami dupwa keta palamo, doko silyamano. Dokome see nange larami ingya narasa lao Anatumi yuu mure lao peparae nyuo kote lara. ²⁰Akali mendeme Lowana iki minyapala Anatunya lenge kambu dokona rolae ingyuo kara nara. Baa Lowa singi dokome yulu koo pipulyamo lao baa range sera.

Anatumi Wambu Nyuo Rolenge Pii Doko

²¹Lowana piipi poropeta akalinya piipi dolapome apa pyuo Anatumi wambu nyuo rolenge kata dokona lao kareyamipya. Dakepa apa pyuo Anatumi wambu nyuo rolenge doko nolakayapya. Dokona Lowa kata doko wakale ingyasi silyamo. ²²Anatumi wambu Yesu Koraisa kapa ingingi lao suu pingi dokopa baapa rolo penge. Dopa pyuo yulu doko Kurisene wambu peparae keta pingi. Kurisene yango lapo dupwa mendepale ingyuo paa nalyamo. ²³Dokona lao isa wambu peparame koowako pipala Anatunya yanga paupau lenge doko yaki nyuo neta epeyami. ²⁴Dopa piyaminyipape Anatu mona keyange palyapala mee jingi dokome Yesu Koraisa keta baame nakama nyuo rolenge. Doko Koraisame kiiramo nyipyasa pilyamo. ²⁵Anatumi Yesu namwana koo dupwana lao kumala pena leyamo dokome wambu Yesu kapa ingingi lao suu pyarami dokona nakama koo dupwa nyuo kame sakamira ingilyamo. Anatumi dopa pyuo Yesu kumala penale leyamo dokome namwa baapa rolo parama kata doko panasi sipyamopa kandelyamano. Anatu ipyapala wambo dokopa wambunya koo dupwa mee kame sakaya. ²⁶Yuu mange dakepa banya yulu doko rolaenje lao akali keta panyamo. Dokona lao Anatu baa rolae dokome wambu Yesu kapa ingingi lao suu pingi doko Yesu dokona rolae ingyini pyambungiji lao panyamo.

²⁷Aki bange mendeme minyuo mupwa ingyalyamano lao suu pyaramape? Bange mendena dopa pirama ingya nara. Lowa minyilyamo dokona lao range lakandarape? Dokona daa. Renge angi doko Yesu mona maiyamo dokona range lakando karara ingilyamo. ²⁸Pii letamano dokona angi palamo doko, akali Yesu kapa ingingi lao suu pyara doko iki Anatupa rolae ingyara. Lowa minyara dokome rolae ingyarande daa. ²⁹Anatu baa Juu wambunya ikisi? Baa rara menge dupwana opetaena daase? Kinyi menge dupwa opetaena ingilyamo. ³⁰Anatu baa mendaki. Juu dupwa Yesu mona mairaminyi dokome Anatupa rolo para. Dopako pyuo Juu daa rara menge dupwa yanenge kaloma napalape Yesu kapa ingingi lao suu pyaraminyi dokona nakama opetae Anatupa rolae ingyuo paramiko. ³¹Dopa letamo doko Yesu kapa ingingi lao suu pyarama dokome Lowa doko nyuo isa palyaramasa pirase? Ama daa. Namwame Lowa kata dokona paka pyao soo pinya karamano.

Aporakame Yulu Piyamo Kata Dokona Pirama Piinde Palamo

4 ¹Aporakame namwana rakange kyawa doko kando apa laramape? Baa keta aki renge mende palyuo peyase? ²Aporakamena yanengena yulu piyamo dokona ingyuo Anatupa rolo peyali renge dokona range lakandeyali. Doko kaepala Anatunya lenge kambu dokona range lakandara ingyuo paa naya. ³Anatunya pii pyasi dokona lao dokopa,

Aporakame Anatu kapa ingingi lao mona maiyamo dokome Anatumi baa rolaeje lao kando nyiya letamo. ⁴Akali yulu pingi dokona yole nyingi kandale. Dokona lao yole kana doko mee jiminyi nyilyuŋu laa nange. Kana doko yulu pingi dokona ingyuo nyingi kandale. ⁵Akali mendeme Lowana yulu minya napala Anatu wambu koo nyuo rolaeje lenge doko kando kapa ingingi lao suu pyara renge doko Anatumi nyepala baa rolae karamo lao kandara. ⁶Dapitimi lao Anatumi akali mendena Lowa yulu dokona lao suu pyaa napala mee rolae ingyuo peya dokona rae maingi rengende leyamo doko pii leto dokona kata pelyamo.

⁷Anatumi wambu nakamana koo dupwa nyuo yambe pyao kame sakaya dupwa raeme kumulyaminyi.

⁸Akali mendena koo dupwa Kamongo Anatumi nyuo yaka lao reta nao kame soo kaekamira doko raeme kumuo karara ingilyamo.

⁹Dapitimi yanenge kalomeyami dupwa yapo rae maiyuo parami leyape? Ama daa. Kaloma nange dupwa opetaena leya. Doko Aporakame Anatu kapa ingingi lao mona maiyamo dokome Anatumi baa rolaeje lao kando nyiya lao buku Baepole pii dokona wambo dalyarena pyasi palamo. ¹⁰Anjokorape Anatumi Aporakame baa rolaeje lao kando niyase? Yanenge kalomapeyamopape panda mona maipala enakana kalomeyase? Wambo rolaeje lao kandeya. Enakana daa. ¹¹Baa enakana kalomeyami. Doko Aporakame Anatu kapa ingingi lao suu pyao kareyamo dokona yanenge kalomapa nayamopa Anatumi baa rolaeje lao kando nyiyaŋa, lao panyamo. Dokona lao yanenge kaloma nange wambu dupwa Anatu kapa ingingi lao suu pilyaminyi dokona Anatumi nakama rolaeje lenge. Wambu dupwa Aporakame baa kyawa nyero karamo. ¹²Aporakame baa yanenge kalomenge dupwana rakange. Doko yanenge kalomenge yulu dokona iki suu pyao kyawa nyuo kara nalyamo. Aporakame baa yanenge ene kaloma nao karapala Anatu kapa ingingi lao suu piya. Juu wambu opetaeme Anatu kapa ingingi lao suu pilyaminyi dokona Aporakame nakama Kurisene rakange ingyuo pelyamo.

Anatunya Lalo Lao Lenge Pii

¹³Anatumi Aporakame banya para pyaramo dupwana lao lao kana miniyamo doko yuu muu peparae banya kulisa ingyara leyasa piya. Lalo lao leyamo doko Aporakame Lowa miniyamo lapala leyande daa. Baa Anatu kapa ingingi lao mona maiyamosa baa rolaeje lao kando nyepala leyapya. ¹⁴Anatunya kana minyuo lenge pii doko Lowa minyingi dupwa iki keta siyali doko wambu Yesu kapa ingingi lao suu pingi doko mee ketae papala Anatunya kana minyuo lenge doko angi ingya nayali. ¹⁵Lowa dokome Anatunya imbu singi nyakamilyamopape Lowa see nalyamo dusa Lowa kamba larami kata mende see nangeko.

¹⁶Anatu kapa ingingi lao suu pingi renge dokona ingyuo Anatumu lalu lao lenge pii doko leya. Renge doko Aporakamena para pyaramo peparae keta Anatumu lalu lao lenge pii doko mee nyerami lao laokondali piya. Doko Lowa minyingi wambunya ikinde daa. Aporakame kapa ingingi lao suu piyamuli pyuo pilyaminyi dupwa keta opetae palamoko. Aporakame baa namwa Yesu kapa ingingi lao suu pingi dupwa peparaena wambo rakange kyawa ingyuo kareya. ¹⁷Doko suu pyao Anatumu pii pyasi dokona lao, Emba yuu muu peparaena rara dupwana rakange ingyuo rombo palyiyu lasi silyamo. Dokona lao Anatumu pii lao kana minyingi doko range alowa pinya rae mai nange. Anatu Aporakameme mona maiyamo Anatu dokome kumasi dupwa letena renge maipala banya pii dokome bange wamba see nayamo dupwa mee poro lena lenge. ¹⁸Dupwame mende pii nara lao suu piyami dokopa Aporakameme mende piraŋa lao suu pyao kaeya nao kareya. Dokome lapala baa rara malunya rakange ingyuo peya. Anatumu pii pyasi dokona lao dokopa, Embena para pyaramo dupwa malu ingyuo para lyakande leya. ¹⁹Aporakame baa ee kana 100 dopale nembo alemo ingyuo kareya. Karapala banya yanenge emo oteyamopa dee etenge Sera wane manjira gii dorena oto kaeyamo dolapona lao suu pyapalape Anatu mende piraŋa lao suu pingi doko minyalu minyuo miniyi. ²⁰Anatu kapa ingingi lao suu pingi doko baa keta palu paleyamopa Anatumu lalu lao lamaiyamo pii dorena mee ingyuo pwuamo lao suu pyaa naya. Banya kapa ingingi lao suu pingi dokome baa porainyi pyambuyamopa Anatu lao lakando kareya. ²¹Anatumu lalu lao leyamo dokona pira lyakande lao angi soo otapala kareya. ²²Dopa piyamo dokona lao Aporakame Anatu mona maiyamo dokona Anatumu baa rolaeŋe leya. ²³Pii Anatumu baa rolaeŋe lao pyasi palamo doko Aporakame banya kipungi pyasi paliyande daa. ²⁴Pii doko Anatumu rolaeŋe lao kando nyera dupwa opetaena lao pyasi paliyasa piya. Dee namwana Kamongo Yesu lete minyalyuo nyiia Anatu doko baa kapa ingingi lao suu pilyamano dupwa keta pii doko palamoko. ²⁵Namwana koo dupwana lao kumuo palyuo lopo lete epapala Anatupa namwa nyuo roleya.

Anatupa Rolae Kararama Ingiya

5 ¹Anatu kapa ingingi lao suu piyamano dokona baame namwa rolaeŋe lao kando nyiyamo dokopa namwana Kamongo Yesu Koraisa keta namwa Anatupa yalya kando petamano. ²Anatumu ipyapala mona keyange palyuo namwa baa kapa ingingi lao suu piyama dokona sukusa karamano. Namwa rengya Anatumu yanga paupau lenge dokona kararama lao suu pilyamano dokona lao rae andake mailyamano. ³Dokona suu pyao randa andake eparamo dokopa mee rae andake mairama. Randa dokome namwa porainyi pyambwaramo dokopa kaeya

narama ingilyamo. ⁴Kaeya narama ramo dokome Anatu namwa mona nyera. Baa namwa mona nyeramo dokona piso mende pira lao suu pingi doko ando epara. ⁵Anatumi banya Imambu Poo Pyasi jiyamo doko keta banya mona retenge renge doko namwana monarena kulimbuo retakaya. Dokona lao Yesu epapala keyange pira lao suu pyaramano kata doko mona kendanyi pyambuo pii nara.

⁶Namwa saka nao peteyamanopa Koraisa wambu koo dupwana lao Anatumi yuu gii angi rombo palyuo reteyamo dokona kumakaya. ⁷Mendeme akali rolae pingi dokona lao kumakamira ramo dokopa randa napala kumuo maira. Dopa piramopape akali mendeme akali keyangena lao kumara rapisi. ⁸Namwa koo paleta peteyamanopape Koraisa namwana lao kumakayamo dokona Anatumi namwa angingyuo mona reto karo lao doko lasaka piya lao silyamano. ⁹Baa ranjama kulimbuo kumuyamo dokome namwa Anatupa rolae inginyi pyambuya. Dokonako ingyuo Yesu baame kamame nyisaramo dokome Anatunya imbu singi doko kwuanyi nembakara. ¹⁰Namwa Anatunya nyisu petenge ingyuo kareyama. Dopa piyamanopape banya Ikinyingi isa mamandona kumuyamo dokome Anatu baame namwa banya puu minyingi inginyi pyambuya. Epapu Anatunya puu minyingi ingyuo karamano dokona Yesu lete karamo dokome namwa dee kamame ingyuo nyisara. ¹¹Doko iki daa. Namwana Kamongo Yesu Koraisame Anatupa namwa nyuo puu minyinyi pyambuya dokona Yesu keta Anatu kando raeme kumuo lakandelyamano.

Atame Koraisapana Pii Doko

¹²Koo renge doko akali mendaki keta isa yuu dakena epeya. Banya koo piyamo dokome kumungi renge minyuo epeya. Wambu peparae koo pingi dokona kumungi renge doko nakama peparae keta minyuo epo raeya.

¹³Lowa epapa nayamo dokopa koo doko isa yuu dakena wambo ingyuo siya. Dopa piyamopape wambu dupwa lowa doko see napala kamenge kareyami dokona Anatu nakamana koo dupwa mee kame sakamiya.

¹⁴Atame kareyamo dokona piso epo Mosese kareyamo yuu gii dusipana kumungi renge doko wambu peparae keta paleya. Wambu dusipame Atame Anatunya pii kamba leyamo dopako pyuo laa nayami. Laa nayaminyipape kumungi renge nakama keta paleyako. Atame baa akali mende enakana eparana lao dokona makande minyuo kareya.^b

¹⁵Dopa piyamopape lama dolapo mendare dopalekonde daa. Anatunya mee ipyapala jiyamo doko Atamena koo nyiyamo dopale daa. Kinyi doko akali mendakimi koo nyiya dokome wambu malu kumuyami. Dopa pyuo piyamopape Anatunya mona keyange palyuo ipyuo karapala Yesu Koraisa

^b 5:14 Yesu Koraisame piyamo dokona lao kamame andake ingyuo namwa nyisilyamo. (5:17)

yulu andake piyamo dokona pyuo nyingi renge doko wambu malu keta palena letamo. ¹⁶Anatumi ipyapala renge keyange jiyamo dokopa dee akali mendaki yulu koo piyamopa kumungi renge epeyamo doko ama wakale ingilyamo. Akali mendaki keta koo epeyamo dokona enakana Anatumi wambu peparaee koo paleta karena leya. Dopa leyamopape koo raeyo sepeyamopa Anatumi mona keyange palyuo ipyapala emba koo paleta kara nare lao mee jilyu leya. ¹⁷Doko kinyi akali mendakinya koo dokome kumungi renge epo paleya. Dopa piyamopape akali mendaki Yesu Koraisame piyamo dokona lao kamame andake ingyuo namwa nyisilyamo. Wambu peparaee Anatumya mona keyange palyuo ipingi doko iki daa, kamame wakasa ipingipi dee banya rolaena rengepe mee jiyamo dolapo nyerami dupwa Koraisa keta namwa poraiyuo ingyuo kararama.

¹⁸Dokona lao koo mendaki dokome akali peparaee nyuo koo keta palyiya. Dee dopako pyuo keyange mendaki dokome akali peparaee kiiramo nyepala lete renge nakama maingi. ¹⁹Akali mendakimi kamba leyamo dokona koo epo akali peparaee keta paleya. Dopako pyuo akali mendakimi rolae rape rape lao piyamo dokome akali malu Anatu keta nyuo rolanyi pyambwara ingilyamo.

²⁰Enakana Lowa opetae epeyamo dokopa koono renge yulu doko andeya. Koo renge dopa pyuo ando peyamopape Anatumya mona keyange palyuo ipingi renge doko kamame andakyapala koo doko anamasi miniya. ²¹Dokona ingyuo koo dokona kumungi renge doko palipala wambu dupwa isili laro kareya. Dopako pyuo Anatumya mona keyange palyuo ipingi renge dokome rolaena renge palipala wambu dupwa nyuo kalyaro karamo. Dokome Kamongo Yesu Koraisa keta letena renge dokona nyuo kararamo kararama.

Namwame Yesu Koraisapa Role Pyao Kumuyama

6 ¹Dokona namwa apa laramase? Anatumya mona keyange palyuo ipingi renge doko ando penale lapala koo pyulu pyuo piramase? ²Doko kapa daa. Namwa koo dupwa paleta kumuo kaeyasi karamano dokome apa pyuo koo pyuo karalu kararamase? ³Namwa Yesu Koraisapa role pyao bapitisimo nyepala baa role pyao malu anda kumasi paleyama lao soo karaminyi. ⁴Dokona lao bapitisimo nyiyamano doko baa kumuyamuli pyuo kumuo palipala Koraisa banya Rakangena porainya renge wakasa dokome lopo nyiya. Doko suu pyao namwa wakale enenge ingyuo lete kararama.

⁵Dopa pyao namwa baapa mendaki ingyapala kumuyamuli pyuo kumuyamande ramo doko baa piyamuli pyuoko lopo epapala mendare kararama. ⁶Namwa wamba palyuo karo pingi doko Koraisapa role pyao isa mamandona kumuo paleya doko silyamano. Dopa piyamano dokome koono porainya renge doko pyao kokwa sinyi nembeya dokome namwa

koona kendemande ingyuo kara narama ingyiyamo. ⁷Wambu kumungi dokopa koona porainya renge doko ramanyi yaki nyingi kandale. ⁸Koraisapa kumuyamande ramo doko baapa role pyaoko kararama lao soo nyilyamano. ⁹Doko Koraisa kumuo palyuo lopo epapala dee kuma nara. Kumungi renge dokome baa dee nyuo kumuo anamasi minya nara. ¹⁰Baa kumuyamo doko koo dupwana lao yuu mendaki iki kumakaya. Dokona dakepa lete karamo doko Anatu role pyao lete karapyasa pilyamo. ¹¹Dokona lapala Yesu Koraisapa role pyao koo dupwana kumapala Anatu keta lete kararami ingyiyamo lao soo nyelapape.^c

¹²Dopa pyuo soo nyerami dokona yanengena yulu koo dokona laramuli pyuo pii narami ramo doko koo dokome nakamana yongo dokona anamasi minya nara ingyiyamo. ¹³Dopako pyuo yanenge rapu pyuo kara napala koo pundao paramuli pyuo pinya suu pyaa nalapape. Doko kaepala Anatu keta pyamalyuo karalapape. Nakama wambo kumasi ingyuo kareyaminyi dokopa Anatu pyuo nyiya doko suu pyao yulu rolae pinya wangu lakapala Anatu dokona pyamalyuo karalapape. ¹⁴Koo dokome nakamana kiŋi ingyuo kara nana. Nakama lowame rapu pyuo kara napyamopape Anatumona mona keyange palyuo ipingi dokome isapyamo karaminyi.

Namwa Yulu Rolaekendemande Ingyuo Karamana

¹⁵Namwame aki mende piramase? Namwa lowame rapu pyuo kara napyamopa Anatu mona keyange palyuo ipingi dokome isapyamo karamano lapala namwa koo piramase? Ama daa. ¹⁶Nakama range kendemande yulu pyuo yulu pyakamaingi akali letamuli pyuo pingi doko soo karaminyi. Koona kendemande ingyuo kararami ramo dokopa kumungi renge doko nakama keta epara. Dee Anatumona pii laramuli pyuo pirami ramo dokome baapa rolae ingyuo parami. ¹⁷Wamba nakama koona, kendemande ingyuo kareyami. Epapu doko kaepala, nakama pii kinyi langiyaminyi mona dokona poraiyuo soo nyilyaminyi dokona Anatu lakandalapa. ¹⁸Nakama koo dupwana kiiramo epapala yulu rolaena kendemande ingyuo kareyami. ¹⁹Nakamana yulu mee pinginyili pyuo pyuo karamisa dokona mee isa wambunya pii dupwana palyuo leto. Wamba nakama kokwa singipi koo rengepena kendemande yulu dokona pinya mona kumuo maiyuo oteyami. Renge doko Satane yulu doko iki pinya piyami. Doo piyami doko suu pyaoko dakepa yulu rolaena kendemande yulu dokona pinya dokopa mona kumuo mailapape. Renge doko Anatumona Imambunya yulu dokona iki pinya suu pyapala pipape.

²⁰Wambo koona kendemande yulu pyuo kareyaminyi dokopa yulu rolae pinya suu pyaa nayami. ²¹Nakama suu pyalapape. Yulu koo dokore

^c 6:11 Namwa koona kendemande ingyuo kara narama ingyiyamo. (6:11)

dakepa pipala elyange dokona wamba piyami dokopa aki keyange mende epeyase? Kumunginya renge doko epeya. ²²Dopa piyamopape dakepa nakama koo dokona kiiramo epapala Anatunya kendemande ingyuo karaminyi. Dokona lao nakama Anatunya angingyuo pelyaminyi dokona yuu gii lumwa piramo dokopa letena renge nyerami. ²³Koona yole nyilyamano lao dokopa kumungi renge nyerami. Dopa piraminyipape Anatumi Kamongo Yesu Koraisa keta letena renge mee jera.

Namwa Mona Enenge Palyuo Kararama Doko

7 ¹Yangonemoo, nakama lowa dokona singi dokome pii langiru doko serami ingilyamo. Lowa dokome akali lete karelyamo yuu gii dokopa baa keta palenge. ²Enda akali nyingi dokona makande pyuo pii mende leto. Doko akalingi doko lete karelyamo dokopa baa anjisi petenge lao lowana letamo. Akali kumaramo dokopa baa kapa para. ³Enda mende akalingi lete kararamopa akali mendepa role pyara ramo dokona baa pamuku enda ingilyamo larami. Dee banya akalingi kumaparamo akali mende nyera ramo doko baa kepo pirasa pii nara. Lowa doko baa enda waiya dokome akali wakale kapa nyera letamo. ⁴Yangonemoo, pii doko nakama keta palamo. Nakama Yesu Koraisana yanenge dokona pingyasi karaminyi dokona lao Lowa dokome nakama minyaro sulu see nalyamo. Yesu kumapala lopo epeya doko baapa pakao karo Anatunya yulu rolae dupwa piramasa pira. ⁵Namwa mee yanengena yulu pyuo kareyamano dokopa yulu koo pinya suu pingi dupwa koo renge dokome Lowa minyapala namwana yanenge dupwana kata papyuo kareya. Dokome kumungi renge andanyi pyambuya. ⁶Lowame namwa puu maiyamo kareyamanopape epapu moko nyisi karamano. Dokona lao lowa letamuli pyuo kararamande daa. Imambunya kata enenge dokona pyuo kararama.

Lowape Dee Koona Rengepe Pii Dolapo

⁷Dokona lao apa laramase? Lowa angi doko kooŋo laramase? Ama daa. Lowa dokome koo dokoŋo lao lasaka piya. Lowame wambu yangona bange awuapala nyipuli nyipuli yaka lao suu pyaa napipi laa nayali doko nyipuli nyipuli yaka lao suu pingi kata dokona lao soo pakana palya nayoli. ⁸Dopa piyamopape yulu doo dokome lowa palengena kata doko kando nyiya. Dokona piso nyipuli nyipuli lao suu pingi wakale wakale dupwa nambana monarena epenge. Lowa see nayali doko koo doko kumuo isa peyali. ⁹Lowa namba keta pali nayamo dokopa namba lete ingyuo kareyo. Enakana Lowa pii pyasi palamo doko epapeyamo dokopa koo doko ando nyimbuya. Dopa pyuo koo doko ando sipureyamo dokopa namba kumuyu. ¹⁰Lowana pii pyasi palamo doko lete parami laminyipape namba keta kumungi renge jiya. ¹¹Koona renge dokome lowana kata kando nyepala namba keta panga soo epo lowana pii dokome namba pyao kumakaya.

¹²Lowa angi doko poo pyasi. Dee pii lowa dokona pyasi palamo doko poo pyasioko doko rolae keyangepe ingyuo silyamo. ¹³Pii doko apa lao letase? Keyange dokome namba pyao kumakayase? Ama daa. Koono renge dokome lowana alya minyuo namba pyao kumakaya. Pyao kumakapala dokopa koono renge angi doko paneya. Dokona lao koo renge dokome lowana pyasi palamo doko nyepala koo wakasa ingyuo andalu ando andelyamo.

Yulu Koo Dokome Namwana Suu Pingi Puu Mailyamo

¹⁴Lowa doko Imambunya ingyuo silyamo lao silyamano. Dopa pipyamopape namba mee isa akali karo dokona koo dokome namba karapusi pipyamopa karo. ¹⁵Apa pyuo pilyu lao see napunupa mee pyuoko pelyo. Nambame keyange pinya suu pyapunu kata dokona papu pilyu. Papu pipala pii nalana suu pyapunu dupwanako pyuo pelyo. ¹⁶Pii nalana lao suu pyapu doko pyuo karo dokopa Lowa kata doko rolaenge lao lasaka pilyamo lao silyu. ¹⁷Yulu koo dupwa namba rangeme sisu lao pilyunde daa. Koono renge namba keta palipala dokome pilyamo lao silyu. ¹⁸Namba isa akali dokome namba keta keyange mende pali nalyamo lao silyu. Nambame keyange doko pipuli pipuli lao sipunupape pinya saka nalyo. ¹⁹Namba keyange piru lao suu pyapu doko papu pilyu. Papu pipala yulu koo pii nalana suu pyapu dokona pipa pilyu. ²⁰Pii nalana suu pilyu dokona piru ramo doko nambame sisu lao pilyunde daa. Koono namba keta palamo dokome pipyasa pilyamo lao silyu.

²¹Namba keta koo renge palamo doko soo gisilyu. Doko yulu keyange pinya lao suu pyapunupape yulu koo dokona namba sinyi palyapa pilyamo. ²²Kinyi nambana mona andarena Anatunya lowa doko mona retelyo. ²³Dopa pipunupape lowa wakale mendeme nambana yanenge dokona keta palamo lao silyu. Lowa wakalendeme lowa namba mona retelyamo doko yanda pimwai ingylyamo. Dakepa lowa koo dokome yanengena yulu pilyamo silyu dokome namba puu maipyamo karo. ²⁴Namba rae mai nalyo. Doko aki akalinde karose? Nambana yanenge kumara doko namba puu jilyamo. Apimi namba kiiramo nyerase? ²⁵Anatumi namwana Kamongo Yesu Koraisa keta kiiramo nyiyamosa dokona baa kando sangyu leto.

Namba dopale ingyuo karo lao langiru. Nambame Anatunya lowa doko suu pingi dokome iki mee ketae pilyu. Dopa pyuo pipala yanengena yulu dokome koono renge kata dokona pelyo.

Koraisame Imambu Doko Keta Lete Renge Jilyamo

8 ¹Wambu Yesu Koraisa keta pyamalyuo petaminyi dupwana lao koo dokona kote pii larami dokopa nakama keta pali nalyamo. ²Namwa Yesu Koraisapa pakao kareng wambu keta Imambu letena renge palenge

baame porayapala koo renge namwa rambu leyamo doko rekya lapala namwa moko nyiyasa piya. ³Yanenge dokome poraiyuo Lowa kata dokona pira ingya nayamo dokona Anatumi piya. Baame banya Ikinyingi yeelyo pena leyamopa namwana koo yanengena palamo doko nyuo nembeya. Dopa pyuo pena leyamopa Ikinyingi doko mee isa wambu koo dopale ingyuo koo doko nembaroŋo lao epeya. ⁴Namwa yongona yulu kaepala Anatunya Imambunya yulu pinya lao suu pyao karamano wambu dupwa nyiso Anatumi Lowana kata keyange papyuo kararama lao Yesu jiya. ⁵Suu pingi wambaraena pyuo karaminyi dupwa yongo dokome letamuli pyuo pyuo karaminyi. Dopa pipyamopape Imambunya yulu pyuo karaminyi dupwa Imambumi letamuli pyuo pyuo karaminyi. ⁶Suu pingi wambarae dokome laramuli pyuo pirami wambu dupwa kumarami ingilyamo. Dopa pipyamopape Anatunya Imambu dokome laramuli pyuo pirami wambu dupwa mona seramopa lete kararami. ⁷Suu pingi wambarae dokome akalinya yulu pilana suu pingi dupwa baa Anatunya nyisu petenge ingyuo karara. Wambu dopale Anatunya lowa dokona kamba larami dokome dee minyalana yakara pirami. ⁸Wambu yanengena letamuli pyuo pingi dupwa Anatu rae mainyi pyambwa narami.

⁹Anatunya Imambu nakamana monarena palipyali doko yanengena yulu dupwa moko minyuo pii napala Imambunya yulu pyuo karamili. Yesu Koraisana Imambu doko nakama keta pali naramo kararami ramo doko nakama Koraisana ingya nara. ¹⁰Dopa piramopape Koraisa baa nakama keta palyuo kararande ramo doko koo dokome nakamana yanenge doko kumaramopape Anatumi nakama rolaeŋe lao kando nyiyamo dokona embena imambu doko lete karara. ¹¹Anatunya Imambu nakama keta palirande ramo baa Koraisa Yesu lete minyalyuo nyiya doko suu pyao nakamana yongo doko minyalyuo nyerako.

¹²Yangonemoo dokona lao namwa yulu dokona pyulu pyuo piramanopape yanengena yulu wambarae pimili lao suu pilyamo dokona waso karamana. ¹³Yulu wambarae pimili lao suu pilyamo dokona waso kara narami ramo doko kumarami. Kumaraminyipape nakamana yanengena yulu koo dupwa Imambu dokome anamasi minyaramo kararami ramo doko mee lete kararami. ¹⁴Anatunya Imambumi pii letamo dokona pyuo karengi dupwa Anatunya wane wanakepe ingyuo pelyaminyi. ¹⁵Anatumi Imambu jiyamo doko baa nakama puu maipala pako kararami lao epeyande daa. Baa nakama keta maralyapala banya wane angingyuo pyambuyamopa nakama Anatu kando Rakane, nambana Rakane lao karaminyi. ¹⁶Anatunya Imambu epo namwana imambu dokopa pakapala karapyamo dokome namwa Anatunya wane ingyuo pelyamano lao pano letamo. ¹⁷Namwa banya wane ingilyamano dokona keyange renge dupwa banya wambu nyerami lao retakamingi dupwa namwa keta palira. Dee Koraisa keyange renge nyera lao Anatu

retakamingi dupwa namwa keta opetae palira. Koraisa randa nyiyamuli pyuo nyerama ramo dokona namwa Koraisana yanga paupau lenge doko namwana opetae ingyara.

Yanga Paupau Lenge Nyerama Doko

¹⁸Yanga paupau lenge epo panara dokome dakepa randa nyilyamano dupwa mee ingyara lao sepala leto. ¹⁹Anatunya bange wasiyamo dupwa peparaeme Anatunya ikinyingi para pyao nyiyamo dupwa pano epo nolakarami dokona kandalana kata kando isaro karaminyi. ²⁰Bange wasiyamo dupwa peparaee mee koo ingyuo pelyamo leya. Anatunya wasisi dupwa mee koo ingyuo pupuli lao paa naya. Anatumi dopa pyuo koo ingyuo sinya leyamo silyamo. Dopa pyuo leyamopape angi nembalu nembo nemba nayamo dokona Anatumi mende pira ingyasi silyamo. ²¹Doko Anatunya wasisi bange dupwa yuu gii mendepa mee anjisi rumbyuo see nana lao kiiramo nyera. Dokopa bange peparaee mee mondo lao sepala Anatunya wane wanake dupwa pipya yanga paupau lenge dokona kiiramo nyisi kararami. ²²Anatunya bange peparaee wasiyamo dupwame wamba kanda soo dokona piso pao dakepape enda wane mata pilyamo kae lao isa nanyi nembo kareng dopale ingyuo silyamo. ²³Dopa pipyamopape bange dupwame iki randa nao silyaminde daa. Namwa Anatunya Imambu wambo jiyamo nyiyamano dupwa opetae dopako pyuo pelyamano. Anatumi namwa wane wanakepe inginyi pyambwapala namwa angi kiiramo nyakara lao isaro karamanoko. ²⁴Yesu mende pira lao siyamano dokopa lete wai pyao nyiya. Yuu gii andake ene pyaka seramo doko wamba mende kandeyamali doko mende angi pii nara lao suu pyamwali. Mende kando kaenge pili dokona akipamo ene pira lao mali simwalisi? ²⁵Namwa kanda napalape kinyi piraŋa lao suu pyapala renge dokona maka nao waa waa lao iso karamano.

²⁶Namwa poraiya nalyamo karelyamanopape Imambu dokome kapa epo nyisingi. Namwa atena dokona apa pyuo larama lao sepa nange. Dokopa Imambu baame Anatu kando namwana lao poraiyuo lakao kareng. Pii poraiyuo laokondali pyuo lamaiyakao kareng. ²⁷Anatu akali mona kandenge dokome Imambunya suu pingi dupwa soo otenge. Dokona Imambu baame wambu dupwana reke lao Anatu baa suu pilyamo kata dokona palyuo lamaiyuokondali pyuo kareng.

²⁸Yuu peparaee Anatu baa mona retenge wambu dupwa pipya yulu dupwana peparaee keyange inginyi pyambuo pingi doko silyamano. Nakama banya yulu pirami lao kyakale leyamo wambu dupwa pipya dopa pyuo pingi. ²⁹Anatumi wambo rombo palyiya wambu dupwa nakama banya Ikinyingi yale isa komba pyao parami lapala yapalyuo nyiya. Yapalyuo nyiyamo dokome banya Ikinyingi doko yangonge dolomana baame siki nyuo karara ingilyamo. ³⁰Dokona lao Anatumi

wambu yapalyuo nyiyamo dupwa kyakale leya. Baame kyakale iki lapala kaeyande daa. Baa keta nakama rolae inginyi pyambuo nyiya. Baame keta rolae inginyi pyambuo nyiyamo doko iki daa. Banya yanga paupau lenge doko nakama keta palena lao nyiya.

Anatunya Mona Retenge Doko Yesu Koraisa Keta Palenge

³¹Dopa pyuo silyamo dokona apa laramase? Anatumi namwa tee lapala karara ramo api mendeme namwa randa jerase? ³²Banya Ikinyingi yeelyo mandeyamo doko range retaro kara napala namwana lao kumala penale leya. Rangena Ikinyingi doko jiya kande. Dokome dee bange wakale dupwa peparae mee jii narase? ³³Api mendeme Anatunya yapo nyisi wambu dupwa nyuo kote larase? Anatu baa rangeme nakama keta koo pali nalyamo lao kando karamo. ³⁴Dokona mendeme nakama kando lara ingilyase? Yesu Koraisa baa kumapala lete lopo epo papala Anatunya kingi rolaerena karamo. Baame namwana lao Anatu lamaiyuokondali pyako karamo. ³⁵Apimi namwa Yesu Koraisana mona retenge renge dokona rekya lao nembarase? Randa epara dokome panda mona kenda pira dokome panda randa nyerama dokome panda lopo pira dokome panda pendewa para dokome panda nyisu petenge randa jelana pirami dokome panda kumungi renge dokomepe dusipame Yesunya mona retenge renge doko kapa rekya lao nembakarase? ³⁶Anatunya pii pyasi dokona lao dokopa,

Embena reke lao namwa yuu peparae pyao kumakaramili dokona papyuo karamano.

Namwa mena sipisipi pyao kumarami dopale ingilyamo.

³⁷Dupwana mona nemba namanale. Dupwa peparae Yesu namwa mona reteyamo doko keta nyuo anamasi minyuo kaeyama. ³⁸Mendeme baame namwa mona retenge renge doko rekya lao nemba nara doko soo gisilyu. Kumungi renge lete rengepe dolapome nyuo nembarambinde daa. Analape yake panda porai wakale wakalepe dusipame nyuo nembara ingya nara. Dakepape panda rakyamepe bange mendeme nyuo namwa wakale wakale pira ingya nalyamo. ³⁹Yake ketae dulurena palengendemepe dee isa yuu donorena palengendemepe nyuo wakale wakale pii nara. Pyuo wasiyamo dokona ama mendaki mendemepe Anatunya mona retenge namwana Kamongo Yesu Koraisa keta silyamo doko mendeme rekya lao nemba nara ingilyamo.

Poleme Isaraele Dupwa Pipya Mona Kendaya

9 ¹Namba Koraisana ingilyamo dokome kyambo laa nalyo. Pii dake ama kinyi leto. Imambu Poo Pyasimi nambana monarena suu pingi dokona iso karamo. Dokona namba kinyi rolae leto doko soo gisilyu. ²Namba rangena wambu ranjama mendaki dokome nakamana

lao monarena randa pyuo karalu karamo. Dopako pyuo kondona rengen doko andelyamo. ³Dokona nakamana reke lao Anatunya randa namba keta sinya lao Koraisa yaki nyera dokome nakama nyisaro pili doko rae maipala dopa pyuo pipuli. ⁴Nakama Isaraele wambu dupwa Anatunya yapo nyisi karaminyi. Anatumi nakama banya wambu inginyi pyambwapala banya yanga paupau lenge dokona nyuo pisiya. Baame mende piru lao lalu lao lapala nakama pipya kana minyiya. Minyapala banya Lowa doko nakama keta reto apa pyuo Anatu lakandarami lao kata dokona mana lamaiya. Lamaiyamopa nakama Anatunya lalu lao lenge doko kando nyiyami. ⁵Anatunya akali andake lapo nakamana rakange kyawa ingyuo kareyami. Koraisa akali ingyuo nakamana rara dokona epeya. Anatu baame wambu dupwa iso karalu karengen dokome banya kingi lakando karalu karena, doko kinyi.

⁶Anatunya lalu lao lenge pii doko isa pengendena lao laa nalyo. Dokona lao Isaraele wambu dupwa peparae Anatunya yapo nyisi wambu ingyuo karaminde daa. ⁷Dopako pyuo Aporakamena para pyasi dupwana lapo iki Anatunya wane wanakepe ingilyamo. Dokona Anatumi Aporakame lamaiyuo, Aisakena wambu para pyaramo dupwa iki embena ingyarami. ⁸Pii doko wane mee wambumi mandengenyili pyuo manjirami dupwa Anatunya wane wanakepe ingya nara. Ingya naramopape Anatunya lalu lao lenge pii soo nyiyaminyi dupwana wane dupwa yapo Aporakamena para pao peyami lao suu pilyu. ⁹Anatumi pii dasipana minyuo lao kana minyiya. Yuu gii angi dokopa namba dee eparanopa Serame wane mende manjira leya.

¹⁰Pii dasipa iki laa nalyo. Enda Orepekana wane lama dolapo namwana rakange kyawa Aisakeme mandeya. ¹¹⁻¹²Wane lama ene manjaraŋa lao dokopa Anatumi mende mupwa ingyara lao doko wambo rombo palyiya. Anatu rangeme rombo palyuo, Wane wambo dokome enakana dokona yulu pyakamira lao Orepeka lamaiya. Lamaiyamopa nakamba yulu koope panda keyange mendena wambo pipa nayambinyi dopa lao rombo palyinyi reteya. Reteyamuli pyuo Anatunya rombo palyiya doko nakambana yulu piyambi dokona daa. Banya leyamo kata dokona ingyuo peya. ¹³Anatunya pii pyasi dokona lao dokopa, Nambame Jekope mona retapala Iso epekanda nayo lao palamo.

¹⁴Dokona namwa apa larama? Anatu baa rolae daaŋa laramase? Ama daa. ¹⁵Anatumi Mosese kando, Namba rangeme mendali sakao nyiso nyuo kararo laro ramo doko sakao nyiso nyuo kararo. Dee wambu lapo kondo nyisaro laro ramo doko kondo nyisaroko leya. ¹⁶Doko akalimi keyange pirami dokona lao pii nara. Dee akalinya pinya lao suu pyarami dokona palyuo pyakamirande daa. Anatunya sakao nyiso karengen rengen dokome range pira. ¹⁷Anatunya pii pyasi dokona kiŋi Perao lamaiyuo, Rengen dokona lao emba kiŋi rombo palyiyu letamo. Dopa pyuo emba keta nambana

porainya renge doko lasaka pyuo nambana kingi doko yuu muu dupwana sinya lao piyu leya. ¹⁸Dokona lao Anatumi mendali kando sakame kumapuli lao suu pilyamuli pyuo sakame kumuo dee mendalinya mona kana pokanyi pyambwalana suu pilyamuli pyuo mona kana pokakamingi.

Anatunya Imbu Singipi Sakao Nyiso Kareng

¹⁹Nakama mendalimi namba langyuo, Pii lapinyi doko rolae ingyapyali doko apa pyuo Anatumi akali koo paleta karamo lao kando nyipyalisi?

Api mendeme Anatunya pinya suu pingi doko nyuo isa palyarase?

²⁰Emba apiyakalendeme karapala dokopa Anatu kando kamba larese?

Kapo yuumi wasisi dokome, Emba akipamo namba dopa pyuo wasipi lao piso see nange kandale. ²¹Kapo wasingi akali dokome yuu doko nyepala baa range maso pira. Baame yuu lapo nyepala koo keyangepe wasalana suu pyaramuli pyuo wasingi.

²²Anatumi wambu pinya dopako pyuo piya. Baame banya imbu singi lasaka pyuo banya porainya renge doko nolakalana suu pyao kareya. Wambu baame imbu singi mandeyamo dupwa keta oo randa nyerami ingiyamopape waiya lao randa mailana suu pyaa naya. ²³Baame yanga paupau lenge andake doko opetae namwa keta lasaka pinya suu pyapala banya sakao nyiso kareng renge paleyamo dokona doko namwa keta kulimbuo jiya. Anatumi banya yanga paupau lenge nyerami lao rapa rapa piyamo dupwa keta panalana suu piya. ²⁴Dokona lao baame namwa kyakale leyamo wambu dupwa. Juu wambu yango sukusa ikisa kando laa naya. Rara wakale dupwa opetaesa leyamo piya. ²⁵Dokona lao baame pii mende buku Osia lenge dokona lao piya.

Wambu neta dupwa nambana wambuŋu laro lao
rara namba wambo mona nyii nange doko
nambana mona retenge rara laro leya.

²⁶Nakama Anatunya wambu daanja leyaminyi panda dokona,

nakama Anatu lete karengena wambu larami leya. ²⁷Aisayame

Isaraele wambu dupwana lao pano lao kareya. Isaraele wambu

dupwa ipwa pota kee kana ingyuo paramopape mendasipa iki

sukusa epena laro leya. ²⁸Doko Kamongome wambu yuu muu

peparaena kote doko muu pinya palyapala waiya lao lao koo

piyami dupwana bakimi pyuo pira leya. ²⁹Pii doko Aisaya leyamo

kata dokonako pelyamo. Kamongo Anatu Porai dokome namwana

rakange kyawa dupwa para pyao jii nayali doko namwa yuu

Sotoma Gomorapana piyamo dopale ingyuo pupyali.

Isaraele Wambu Waili Pii Keyange Sepala Apa Piyamisi?

³⁰Dokona lao namwa apa laramase? pii laro dake. Rara munge dupwa rangeme wambo Anatupa rolae karamwali lao suu pyaa nayami. Nakama

kapa ingingi lao suu piyami dokome Anatupa rolae ingyuo peya. ³¹Dopa piyaminyipape Anatunya rombo palyisi wambu dupwa nakama lowa dokome Anatupa rolae karamwali lao piyaminyipape angi rolae koto nyelana saka nayami. ³²Akipamo saka nayamipi? Renge doko Anatu kapa ingingi lao suu pyaa nayami. Mee yulu dokona minyuo rolae karalana suu piyami. Nakama lukumungi kana dokona lukumuyami. ³³Lukumungi kana dokona lukumuyami doko Anatuya pii poo pyasi dokona lao, Kandalapape, nambame yuu Sayone wambu lukumarami lao kana reteyo.

Kana dokona pyalyaminyapala pao palirami.

Dopa piramopape mendali baa mona mairamo dokome baa elya nyii nara.

10 ¹Yangonemoo, nambana monarena angingyuo Anatu kando namba rangena wambu dupwa sukusa nyipyali lao suu pyao aterja lakao karo. ²Nakamana yulu doko sepala pano lao karo. Nakama kinyi Anatunya yulu dokona poraiyuo pilyaminyi. Dopa piminyipape angi poraiyuo see nao pilyaminyi. ³Anatu range keta nyuo rolae pisiya kata doko see nayami. See napala nakama kata mende rangeme wapuo pinya lao suu pyao kareyami. Dopa pyuo Anatunya wambu nyuo rolae pisiyamo kata dokona papyuo kara nalyaminyi. ⁴Koraisame Lowa doko otanyi nembeya. Dokona lao mendeme baa mona mairami dupwa Anatupa rolae inginyi pyambulyamo.

Anatunya Lete Wai Pyao Nyingi Yulu Doko Lapona Iki Daa

⁵Pii dokona lao Moseseme apa pyuo Lowame namwa Anatupa nyuo rolara lao pyao reto dokopa, Lowame laramuli pyuo pipala Anatupa rolae ingyuo kararami leyapya. ⁶Leyamopape apa pyuo namwa Anatu kapa ingingi lao suu pingi dokome namwa Anatupa nyuo rolara lao pyasi palamo. Dokona lao nakama rangeme lao dokopa, Api mendeme yake panda parape? laa nalapape. Pii renge doko api Koraisa nyepala lanyuo eparape? lao laramisa pira. ⁷Dopako pyuo, Api isa yuu dunurena parape? laa nalapape. Pii renge doko api Koraisa nyepala pulyuo parape? lao laramisa pira. ⁸Dokona ingyuo pii mende pyasi palamo doko. Anatu baa kapa ingingi lao suu pilyamano waili pii doko nakamana mona anda palipyamopa polo larami ingilyamo. ⁹Nakamana kambu dokome lao, Yesu baa Kamongo doko Anatumi baa lopo nyiya lao soo nyerami ramo dokome nakama lete wai pyao nyeramisa pira. ¹⁰Namwana monarena Yesu kapa ingingi lao suu piyamasana Anatupa rolo pelyamo. Namwana kambu dokome pii doko erja nembu leyamasa lete wai pyao nyisi karamano. ¹¹Anatunya pii pyasi dokome dopa letamo. Mendeme Anatu mona maira ramo doko elya nyii nara. ¹²Baame nyisinyo lao kee larami dupwa nyuo elyapi keta pisara. Juu wambupi rara mengepe mendarele

ingyuo paa naraminyipape pii doko wambu peparae keta palamo. Anatu baa pepararena Kamongo karamo. ¹³Buku Baepole lao dokopa, Kamongona kinginya lao nyisinya larami wambu dupwa mende neta paa nana lao lete wai pyao nyera letamo.

¹⁴Nakama baa kapa ingingi lao suu pyaa namili dokome baa apa pyuo baa nyisala epena lao kyakale lamilisi? Baa see namili dokome apa pyuo baa kapa ingingi lao suu pyamilipi? Dee waili pii polo lenge akali kara namili dokome apa pyuo similisi? ¹⁵Pii minyuo papingi akali mapanyi nemba namili doko apa pyuo waili pii doko polo lamaimilisi? Buku Baepole dokona dopa lao, Waili pii minyuo papingi wambu pii keyange minyuo eparaminyipa wambu raeme kumuo serami ingilyamo. ¹⁶Siyaminyipape nakama peparame waili pii doko soo nyilyaminde daa. Akali Aisaya baa rangeme lao, Kamongo apimoo namwana waili pii soo nyiyamipi? leya. ¹⁷Kapa ingingi lao suu pingi doko waili pii singi dokona epenge. Dee waili pii doko Koraisana lao lenge dokona silyamisa pingi.

¹⁸Dopa pyuo pupyamopape nakama piso serowale. Juu wambu waili pii see nayami doko kinyisi? Doko ama kinyi siyami. Pii pyasi dokona lao dokopa,

Pii minyuo papingi akalinya pii lasi doko yuu mure lao pao kapa pyuo

nakamana pii doko yake yuupa rambungi dolapona peya letamo.

¹⁹Dokona nambame lao dokopa, Isaraele wambu dupwa see nayamisi? lao piso sero ramo doko Mosese baa wambo angi lao kareyamo doko soo kaelyamano. Pii angi doko dopa leya.

Nambame wambu dupwa rara angi ingyuo paa nalyamo dupwa pipya yango palyalapa lao piru.

Nambame Juu wambu nakama keta rara kopyali dupwa pipya imbu singi manjo karalapale lao piru leya.

²⁰Dopa lapala pii doko Aisayame paka nao lao kareya.

Wambu namba suu pyaa nayami dupwame namba koto nyiyami.

Dopako pyuo wambu namba kee lao kota nayami dupwa keta namba epo paneyo leya.

²¹Aisayame Isaraele wambu dupwa kando, Wambu kamba lao kopetame pyuo karende dupwa yuu peparae nakama yongo maiyuo kareyo leya.

Anatunya Sakao Nyiso Karende Doko Isaraele Keta Paleya

11 ¹Dokona lao mende piso serowale, Anatu baa rangena wambu dupwa mata maiyase? Ama mai naya. Namba range doko Isaraeleko Aporakamena para piyamo dokonande. Benjaminena rara angi dokona ingyuo karo doko nakama silyaminyi. ²Anatumi banya wambu wambo kanda soo busiyamo dokopana rombo palyiyamo dupwa mata mai nange. Ilainjame Isaraele dupwa kando lao nembo

kote lalana Anatupa atēja leyamo doko Baepolena pii mende pyasi palamo doko silyaminyi. ³Kamongo, nakamame embena poropeta dupwa pyao kumakao tembole andana kiso maingi kana pyare lasi lalyinyi nembeyami. Namba yeelyo karapunupa pyao kumakamwali lao suu pilyaminyi. ⁴Anatumi Ilainja apa lao isingi lamaiya? Akali malu (7,000) yaki nii napala isa bange kingi Bealo lengende lakanda nayami dupwa namba range akali dupwa nambame retaro karo. ⁵Yuu gii dakepa dopaleko ingyuo pelyamo. Anatumi banya sakao nyiso karengere dokome lao wambu lapo iki rombo palyuo nyiya. ⁶Akali dupwa yulu keyange piyamindena rombo palyuo nyiyande daa. Banya sakao nyiso karengere dokome renger kuyuo sukusa nyiyasa piya. Akali dupwana keyange piyamindena Anatumi rombo palyuo nyiyali doko banya sakao nyiso karengere renger doko mee male male laonjo lamwali.

⁷Dopa pyuo pelyamo dokona apa laramase? Isaraele wambu dupwame koteyami doko angi kando nyii nayami. Wambu mendasipa iki Anatumi rombo palyiya dusipame kando nyiyami. Menge dupwa Anatumi kee leyamo dokopa mee kumasi ingyuo peteyami. ⁸Anatunya pii pyasi dokona lao dokopa, Anatumi nakamana suu pingi ukiaki minyuo nakamana mona doko nyuo kame kame soo karengere wambu ingyini pyambuya. Yuu gii dokona piso epo dakepa opetae nakama lenge kopa pisipyamo kale poeyo karaminyi. ⁹Dokona lao Dapitimi dopa pyuo leya.

Nakama nenge nenge yuu gii dokona kone makarami dokona mangena minyinya.

Nakama randa nyuo karo isa puu pao penale.

¹⁰Nakamana lenge ramburamopa kapa kanda nana.

Nakama pongalya pongana pyuo karo randa andake nyuo karena.

¹¹Nambame piso silyu. Juu dupwa nakama lukumapala dokopa yuu dupwana pao palipala kwaeyamisi? Ama daa. Nakama koo piyamisa lete wai pyao nyingi renger doko menge dupwa keta paleya. Doko kandapala Juu dupwame rara menge dupwana lao yango palyarami. ¹²Juu dupwame renger koo piyaminyi dokona lao renger keyange andake Juu daa rara wakale dupwa keta paleyamopa Juu dupwa imambunya pendewa peyamopa menge dupwa keta renger keyange andake nyiyami. Juu wambu peparae sukusa eparami dokopa renger keyange andake wakasa doko andara.

Anatumi Juu Daa Rara Wakale Dupwa Sukusa Nyiya

¹³Dakepa nambame nakama rara menge dupwa kando larowale. Namba rara menge dupwana aposele akali ingyuo yulu doko mondo lao pyulu pyuo piru. ¹⁴Juu wambu dupwame namba nakamba keta Anatunya Imambunya yulu keyange mana langirunu auwo kando yango palyapala dokona imilinya suu pyao piruwale. ¹⁵Anatumi nakama mata maiyamo

dokopa menge dupwa Anatumi baapa nyuo minyinyi pyambuya. Nakama sukusa dee eparaminyi dokopa apa pyuo paramisi? Nakama malu anda palenge dopakale karapala Anatu keta lopo eparamisa pira.

¹⁶Juu wambunya rora ambasupi Anatunya ingyuo kareyami dokona para pyao nyiyami dupwa opetae banya ingyuo parami. Rakange kyawa Aporakame baa Anatunya ingyuo kareyamosa banya rara doko Anatunya ingyarasa pira. Isana pingi dupwa Anatu mairami ramo doko yoko peparae banyako ingyara. ¹⁷Olipi isa angi dokona wangya lapo lakyuo peyamopa olipi aeyange lapo epo dokona kimbu soo andeya. Nakamba rara menge dupwa olipi isa aeyange dopakale ingyuo karenge. Doko epapu lete karengape porainya rengape Juu keta palamo dokona epo kimbu sepala karaminyi. ¹⁸Dokona lao rara paka lakyuo pasi dupwana kando giyalya giyana pii narami ingyiyamo. Apa pyuo nakama kingi lakandaramipi? Nakama mee isa wangya pangepe. Nakamame pingi doko porainyi pyambwa nalyaminyi. Pingi dokome nakama minyaro karamo.^d

¹⁹Dopa piramopape nakamame isingi langyuo, Pii letene doko angi ingyapyamopape namba panda jelana wangya dupwa lakyuo isa peyami kanda lare. ²⁰Doko kinyi. Juu dupwa soo nyii nayami dokome lakyuo isa peyami. Dopa piyaminyipape nakama soo nyilyaminyi dokome neta lakyuo parami ingya nalyamo. Dokona lao rangena kingi lakandsaramano lao kando waso karalapape. ²¹Anatu baame Juu wambu wangya angi dopale dupwa karena kaeya napala lakinyi nembeya. Baame nakama mee karalu karalamisi lao kaerase? ²²Anatu banya yulu lama palamo. Dokona mende anjiki pingi rengape kata pao karengape yulu dolapona kandelyamano. Isa pasi dupwa baame poraiyuo kaepala nembo kaenge. Dopa pilyamopape emba mona maingi dokona baame banya anjiki pingi renge doko emba keta palena lara ramo dokona lao baame emba kando anjiki pyuo karalu karara. Dee embame banya anjiki pingi renge dokona kara nare ramo doko emba opetaeko neta paresa pira. ²³Juu dupwa Yesu kapa ingingi lao suu pyaa nange kata dokona puu pao paa narami ramo doko wambo kareyami dokona range epena lara. Doko Anatu baame dopa pyuo pinya saka naa nange. ²⁴Nakama rara menge dupwa isa olipi aeyange dokona wangya lakyuo papala wamba karengenyili pyuo kara napala olipi angi keyange dokona rambu lapala andenge dopakale. Juu rara dupwa isa angi keyange dopakale. Dokona Anatumi isa wangya lakyuo epeyamo dokonako awa awa pyuo nyuo range kimbu sakamira.

Anatunya Sakao Nyiso Karenge Renge Doko Wambu Peparae Keta Palamo

²⁵Yangonemoo kinyinya renge yalu pyuo siyamo doko nambame nakama simili lao suu pilyu. Dokome nakama kendeputi mupwana

^d 11:18 Namba panda jelana wangya dupwa lakyuo isa peyami. (11:19)

lao suu pyaa nalapa lao nyisara. Pii dopale ingyuo palamo. Isaraele wambu dupwa kamba lao karaminyipape rakyame dopako pyuo kamba lao karalu kararami ingyua nalyamo. Enakana Isaraele daa rara wakale andarele sukusa epaparaminyi dokopa Isaraele wambu dupwa nakamana kamba lenge yulu dupwa yaki nyerami ingyiyamo. ²⁶Dopa piramo doko Anatumi Isaraele wambu dupwa lete wai pyao nyero leyamo doko pii mende pyasi palamo doko semana.

Lete Wai Pyao Nyingi Akali yuu Sayone piso epara.

Baa epo Jekopena para piyamo dupwana yulu koo dupwa neta nembara letamo.

²⁷Nambame nakamana koo dupwa nyuo nembakamipala nakama pipya lao kana minyaro leya.

²⁸Yesunya waili pii doko mata mailyaminyi dokona lao Juu dupwa Anatunya yanda pimwai ingyara. Doko rara menge dupwa sukusa eparami dopale ingyuo para. Dopa piramopape Anatunya rombo palyuo nyisi dokomepe dee rakange kyawa Aporakame Aisake Jekopemoo dusipana reke lao nakama banya puu minyngi ingyuo karaminyi. ²⁹Dokona lao Anatumi banya rombo palyuo elyape keta pisiyamo dupwa pipya reke lao banya suu pingi alowa pii nange. ³⁰Nakama rara menge dupwa wambowana Anatu kamba lao kareyamipya. Kareyaminyipape Juu wambu kamba leyaminyi dokome Anatunya sakao nyiso karenge renge nakama keta palamo. ³¹Kata mendaki dokonako palyuo Anatunya sakao nyiso karenge renge doko rara menge keta paleya. Doko nakama Juu dupwame nyimwali lao suu pyami dokome Anatupa kamba lao karaminyi. ³²Wambu peparae yulu koo piyami dokona Anatumi nakamana koo dokome nakama anjaro karena leya. Dopa pyuo kareyaminyipa Anatumi nakama sakapala pyuo nyera doko kandapala rae mairami.

Anatunya Kingi Doko Lakando Palena lao Karamanale

³³Anatu baa yuu muu dupwa peparaena Kamongo. Banya singinya regepe soo gisingi regepe ama andake wakasa ingyuo silyamo. Api mendeme baa suu pyao karamo dupwa sepala polo larape? Api mendeme baa dopa pyuonde karenge lao soo nyerase? ³⁴Dokona pii pyasi mende palamo doko, Kamongona suu pingi dorena apimi silyase? Apimi baa dopa pipingili lao mana lamairase? ³⁵Api mendeme baa bange mailyamindena baame yano pyakamira ingingipi? ³⁶Anatu baame bange peparae pyuo wasiya. Wasapala bange peparae banya kingi kapena pyuo wasisi dupwa banya ingyuo silyamo. Anatu baa neta renge ingyuo karalu karenale, doko kinyi.

Namwa Anatunya Yulu Dokona Kumuo Maipala Pirama

12 ¹Yangonemoo Anatumi banya sakame kumungi doko namwana lao andakyuo peyamo dokona lao nakamame poraiyuo simili

lao langilyu. Nakama range lete karo dokopa Anatu kumuo maipala karalapape. Dopa pipala dokopa Anatu keta iki pyamalyuo karo baa rae mainyi pyambu pyuo karalapape. Dopa pyuo pirami ramo kata doko Anatu angi kinyi kumuo maiyuo lao kararamisa pira. ²Mee wambu dupwame rae mairami kata dokona pasarami daa. Anatumi nakamana mona andarena alowa pyuo suu pingi doko kapu kyakana. Kapu kyakaramo dokopa Anatumi emba apa pipili lao suu pilyamo lao sere. Dokopa keyange doko anjuku lao soo nyuo Anatu apa pirusa rae maira lao dokona soo nyuo yulu anjuku yapasi lao dusipana soo kararami ingilyamo.

³Anatunya mona keyange palyuo ipingi namba keta jiya doko nakama peparae langyuo leto. Emba range kamame wakasalende karo lao suu pyaa napipi. Emba mee akali ingyuo karo lao karape. Rangenana suu pingi dokona inyimungu karape. Nakama range mendaki mendaki lao kapa ingingi lao suu pingi Anatumi palyakayamo dokona piso emba aki akalinde karo lao pyapi pyuo soo karape. ⁴Namwa mendaki doko yanenge peparae kingi wakale wakale letamano. Wakale wakale dupwame yulu mendaki dokonako pii nange. ⁵Kata mendaki dokona ingyuo namwa wambu malu ingipyamopape Koraisa keta mendakyamwa dokopa mee mendaki ingilyamo. Namwa mendaki doko yanenge dupwa kingi wakale wakale lenge. Dopale ingyuo namwa yango suksa kimbu silya sana pisi karamano. ⁶Dokona lao Anatunya mona keyange palyuo ipingi jiyamo dokona piso yulu wakale wakale apa pyuonde pirami lao jiyamo dupwana range pimana. Anatunya waili pii lamaingi yulu pirami lao jiya ramo doko kapa ingingi lao suu pilyamano dokona palyuo range pimana. ⁷Banya kendemande yulu pirami lao jiya ramo doko range pimana. Dee mana lenge yulu jiya ramo doko dokona pimana. ⁸Dee yango mendali nyiso porainyi pyambwarami lao jiyande ramo doko dokonako pimana. Mendeme akali mendali bange mee mokwa soo maira ramo dokona mee rae maiyuo mainya. Akali mendaki kapa palyuo karara ramo doko baa yulu poraiyuoko pyuo karena. Mendeme wambu dupwa kando anjiki pyuo karara ramo dokome baa mumu lenge akali ingyuo kara nana.

⁹Mona retarami ramo dokopa mee mona retele lao kara napala angi mona retalapape. Yulu koo dupwa epekanda nao karalapape. Keyange dokona pinya rungi rungi pyao pipape. ¹⁰Nakama Koraisa keta yangonge ingilyamo dokona yango mendali dokona poraiyuo mona retalapape. Yango mendena kingi ketae pyambwalana wangu lakapala pyuo karalapape. ¹¹Maka suku suku naa napala yulu poraiyuo pipape. Kamongo dokona yulu pinya mona kare kare karo pipape. ¹²Yesu epara lao silyaminyi dokona raeme kumuo karalapape. Randa nyerami dokopa mona sinya lao elya kalo karo yuu peparae ateja pyao karalapape.

¹³Wambu yango lapo bange aeya nara ramo dokopa embena bange sera ramo dokona lapo nyiso mairi. Embena anda dokona kanda nange mende ramo dupwa yako yako lao nyere.

¹⁴Emba randa jerami dupwa Anatumi nyisinya lao atenja lakamyuo karare. Doko kinyi, nakama kokwa soo pumili lao atenja laa napala Anatunya keyange renge nakama keta palipyali lao lakamyuo karare. ¹⁵Rae mairami dupwa role pyao rae maiyuo, kondo pisirami dupwa role pyao kondoko karape. ¹⁶Wambu mendaki kando keyange pipala lapo kando mendena palyuo pii napipi. Monjokyanje see napala mee yulu sera dupwana nyuo pyuo karare. Emba kendepuli wakasande karo lao suu pyaa napipi.^e

¹⁷Mendeme emba kando koo pira ramo dokopa isingi koomeko pyuo yano nyii napipi. Wambumi yulu mende keyange lao suu pyarami dokona kapa piri. ¹⁸Emba range keta mondo lao pirili yulu paliramo dokona akali peparae keta mona kyyu lao sinyale lao pyuo karape. ¹⁹O yangonemoo nakama kando koo piyami kande dokopa isingi pii nalapape. Nakamame pirami doko suu pyao Anatunya imbu singi nakama keta palenale. Pii poo pyasi dokona lao dokopa, Nambame isingi pyakaro, nambame bakeme pyuo isingi pyakaro lao Kamongome letamo lao pyasi palamo. ²⁰Baepole dokona dopa letamo. Embena nyisu petenge akali lopo pira ramo doko baa nenge nena lao mairi. Ipwa naa nara ramo dokopa ipwa mairi. Dopa piri ramo dokopa baa range elyame kumara. ²¹Yulu koo dokome emba nyuo anamasi minya nanale. Embena yulu keyange dokome yulu koo nyuo isa palyuo karape.

Namwa Gapomanena Pii Kamba Laa Narama Ingilyamo

13 ¹Wambu peparae gapomanena lowa minyuo kararami ingilyamo. Gapomane yulu doko mee epa naya. Anatumi nakama karena lapala gapomane inginyi pyambungi. ²Mendeme gapomane nembalana lara ramo doko Anatunya lowa pii kamba larasa pira. Dopa piraminyi wambu dupwa keta kote doko range keta nyinyi pisarasa pira. ³Pundu nyuo koo pingi wambumi iki gapomane kando pakarami. Yulu keyange pingi wambu dupwame gapomane pakaraminde daa. Emba gapomane paka nalana suu pyare ramo doko keyange dupwa anjuku lao koto nyuo pyuo karare. Dopa pyuo karare ramo dokopa gapomaneme emba lakandara. ⁴Gapomane doko Anatunya kendemande ingyuo nakama kapa serami dokona yulu pyakalyamo. Yulu koo piri ramo dokopa gapomane kinyi pakare. Dokopa baame male lao nakama randa jerande daa. Angingyuo randa jera porai doko baa keta silyamo. Baa Anatunya kendemande ingyuo dokome yulu koo pingi dupwa keta Anatunya imbu

^e 12:16 Koo piyami kande dokopa isingi pii nalapape. (12:19)

singi doko gapomane keta nakama randa mainya epenge. ⁵Renge dokona lao nakama gapomanena pii minyarami ingilyamo. Anatumya imbu singi nyeramano lapala gapomane yulu minyaraminde daa. Nakamana monana suu pingimi opetae langyuo karamo dokona sepala minyuo kararami.

⁶Takisi kana doko renge dokona lao maiyuo karaminyi. Gapomane baa yulu dopale dokona mondo lao pingi doko Anatu pyakamilyasa pingi. ⁷Dokona lao takisi kana doko kapa pyalapape. Nakama rangena lao takisi pyao dee takisi kana kata wakale mendena kee lara ramo dokona pyaoko pipape. Dopa pyuo gapomane dokonape dee yulu wakale mendenape piyaminyi kandeyami kande, dolapona nakamame kingi ketae pyambuo lakando kararami ingilyamo.

Nakama Yango Sukusa Yulu Pyuo Nyisalapape

⁸Bange dupwa pakiki nyuo retakamyuo kara nalapape. Mendali mona retarami doko yano dopale ingyuo nakama keta pakiki sinyi. Mendeme yango mona retaramo doko Lowa dokona minyuo kaelyo lao piyasa piya. ⁹Pii lowana pyasi palamo dokona lao dokopa, Kepo pii nalapape. Pyao kumasa nalapape. Waa nyii nalapape. Nyipuli nyipuli suu pyaa nalapape, dopa lao palamo. Dusipape menge lapo opetaepe pyasi palamo. Dupwa peparae lowa pii mendakimi simu pyao minyaro karamo. Doko dopa letamo. Wambu yango dupwa emba range mona nyilini doko suu pyaoko mona reto karape, letamo. ¹⁰Yango mona retara ramo dokome doko kando koo pinya yakara pira. Yango mona retare ramo dokome Lowa pii peparae minyaresa pira.

¹¹Embame yuu gii doko anjokorape lao silini dokome pii lamwa dokona palyuo pyuo karape. Doko lenge rao karalapape lao gii doko epo kaelyamo. Namwa wamba mona maipala Kurisene ingiyama dokopa Koraisana lete wai pyao nyera doko nanesale siya. Doko epapu repetale epo kaelyamo. ¹²Iminjingi doko isa pao kaepyamopa yuu gii angi doko repeta epelyamo. Iminjingi yulu dokona pii namanale. Yanga paupau lenge kaku walakyape dupwame minyuo yanda pirama doko nyuo minyaro karamana. ¹³Namwame biya napalako karele lao kyawa sisingi bolombalo laramo kara napala pamuku yulupi yulu karo petenge dupwa suu pyaope pyakandenge yulupi dee yango palyingipi yulu dupwa yaki nyelapape. Epapu yangelyamo kandanyi nembo karengi dopale ingyuo mondo lao pyuo karamana. ¹⁴Kamongo Yesu Koraisana yanda pingi bange dupwa nyepala nakamana yanengena nyakamipuli lao suu pingi dokona pii sakami nalapape.

Yango Mende Kando Laa Nalapape

14 ¹Akali mende Kurisene porai ingyuo kara naya kande doko nyuo arapunya manjo karalapape. Dopa pyuo baa kanda sikya

sikyuo lao apiyanda pyo laa nalapape. ²Akali mendeme poraiyuo kapa ingingi lao suu pyalu pyao pyaramo dokome nenge peparaee langa nara. Naramopape Kurisene porai ingyuo kara nara dokome kyaka nenge nenge dupwa iki nara. ³Akali nenge peparaee nenge dokome akali nenge lapo yapo naramo doko kando giyalya giyana pyuo pii nana. Dokona lao akali kyaka nenge nara dokome mende doko kando laa nanako. Renge doko Anatu baame mata maiyuo kareyande daa. ⁴Kendemande akali mendena doko kando dopa pingi dapa pingi lao leene doko emba angi apisi? Pii doko yulu pyakamaingi akali range dokome baa isa pelyamo laope dee kapa mondo lao pilyamo lao kandapala lara, Kamongo dokome baa mondo lao pinya laramosa angi mondo lao pira lyakande.

⁵Akali mendena suu pingi dokome yuu gii mende doko mupwa lao suu pyao karenge. Dee mendeme yuu gii dupwa mee dopaleko lao suu pingi. Akali mendaki mendaki lao nakama rangena suu pingi dokona dopa pyuo suu pyao penge. ⁶Akali mendaki mendeme suu pingi dokona Kamongo dokona reke lalana dokome yuu gii mendaki mupwana lao suu pyao karara. Akali nenge lapo yapo naa nange doko Anatu kingi dokona lao nenge. Doko nao karo dokopa baa kando sangyu lao narasa pira. Akali nenge lapo iki yapo nenge doko Anatu kingi dokona lao nenge. Doko nao karo dokopa baa kando sangyuko lao narasa pira. ⁷Dokona lao namwa mendeme range dokona sisu lao kara nange. Dopako pyuo mendeme range dokona sisu lao kumarama ingya nange. Lete kararama ramo doko Kamongona yulu sera. ⁸Dee kumarama ramo doko banyako yulu sera. Lete kararama ramo panda kumarama ramo doko namwa Kamongona. ⁹Koraisa baa kumuo palipala lopo lete epeya. Doko kumunginyape lete karengenape dolapona Kamongo ingyuo karalana lopo epeya. ¹⁰Yulu dopale silyamo dokona akipamo embame yangone kando kooŋo lao karese? Dee dokonako akipamo yangone kando giyalya giyana pyuo karese? Namwa peparaee Anatumya lenge kambu dokona kararamano dokopa baame kote lara ingilyamo. ¹¹Anatumya pii poo pyasi dokona letamo.

Nambana pii kinyi lao karo dokona wambu peparaee epo wapambu pii pyaro pisirami ingilyamo.

Dee wambu peparaeme namba Anatumju lao panembena lao kararami ingilyamo
lao Kamongo baame letamo.

¹²Namwa range wakale wakale apa pyuo kareyama lao Anatu keta lamairama ingilyamo.

Embena Yangone Isa Paa Nana

¹³Dokona lao nakama yango sukusa mendali koo pingi pingi lao laa namanale. Embena yangone lukuma nana lao pirinyipa koono arapu

dokona paa nana. ¹⁴Kamongo Yesupa role pyao karamano dokona bange dupwana mende karo pisa nalyamo lao soo gisilyu. Akali mendeme bange mende koo ingilyamo lao suu pyara ramo doko suu pingi doko banya suu pingi dokona iki palira ingilyamo. ¹⁵Embame narene dokome yangone randa mairi ramo doko mona retenge kata dokona reto karalu kara naresa pira. Embena nenge narene dokome akali dokona lao Koraisa kumakamiya doko isa pakami nana. ¹⁶Embame mende keyange lao suu pyare ramo bange dokona wambu lapome kandapala ketae nembo laa nana. ¹⁷Pii doko Anatunya isingi yulu doko nenge nao ipwa nao pirami dopale daa. Isingi yulu doko rolae pingi yulupi mona kyuu lao singipi rae maingi rengepe dusipa Imambu Poo Pyasimi jingi. ¹⁸Yulu dusipana minyuo Koraisana yulu pira ramo doko Anatumi baa epekando kararamopa akali dupwame baako ketae pyambwarami.

¹⁹Dokona lao mona kyuu lao sera kata dokona koto pimana. Dopa pyuo pipala akali yango dupwa porainyi pyambwamanale. ²⁰Mee nenge dokona lao Anatumi yulu keyange piyamo doko kokwa sinyi nembo nare. Nenge peparae narama ramo doko mee kapa ingyara. Dopa pyuo naramanopape yango mendali kandapala koo keta palira nengende narama ramo doko rolae daa. ²¹Minju naope ipwa waene naope panda dee yulu wakale laponape yango mendali koo keta para ingyara ramo dusipana waso kararama ingilyamo. Dopa pirama ramo doko rolae ingyuo para. ²²Embena suu pinginya anjukunya mende rolae lao serene doko Anatupa iki wato larambi. Akali mendeme baapa pii pali nara lao range sepala pyuo karamo dokona rae maiyuo karara ingilyamo. ²³Dopa piramopape nenge naramo dokona mendakinya palyuo suu pyapala naa naramo dokona Anatumi baa kooŋo lara. Dopako pyuo mendakinya palyuo suu pyapala naa nara ramo doko Satane kata dokona ingilyamo.

Range Kame Soo Mendali Nyiso Yulu Pingi Doko

15 ¹Namwa Yesu poraiyuo mona maingi dupwame Kurisene porai ingya nalyaminyi dupwa mona reto nakamana kenda dupwa nyuo sakamyuo karamana. Namwa range dokona ketae pyambuo yulu pii narama. ²Namwame yangonge dupwa mona seramo karena lao lakando karamana. Dopa pirama dokopa banya Yesu kapa ingingi lao soo niyamo doko poraiyuo andara. ³Koraisa range lakando kareyande daa. Pii poo pyasi dokona lao dokopa, Pii kopyali minyinyi nembo leyaminyi dupwa namba keta soo punjiya letamo. ⁴Anatunya pii poo pyasi dupwa mee pali nalyamo. Namwa mana langira dokona pyasi palamo. Dokome namwa Yesu keta mende pira lao suu pyaope dee namwana langa mee waiya lao pii nao isaro petengepe dee namwana porainyi pyambungipi dolapome pii poo pyasi dokona pyao reto jiya. ⁵Anatu namwa langa mee pii nao isaro petengepe porainyi pyambungipi dolapo jiya dokome

nakama nyiso nakama range sukusa Yesu Koraisa piyamuli pyuo pirami lao lasaka pira. ⁶Dopa pira ramo dokopa nakama peparae pii mendakinya palyuo namwana Kamongo Yesu Koraisana Rakange Anatu dokona lakando kararami ingilyamo.^f

Waili Pii Doko Juu Keta Soo Dokopa Rara Wakale Keta Peya

⁷Yango sukusa nakama kando nyilya nana pyuo karalapape. Doko Anatunya neta renge yulu dokona Koraisame nakama kando nyiyapya dokona dopa pyuo karalapape. ⁸Koraisana baa Juu dupwana kendemande akali ingyuo epeyamo doko Anatumi yaki nyii nao karalu karamo lao lasaka pyuo kareya. Doko Anatumi Aporakame, Aisake, Jekopemoo pipya lao kana miniyamo doko angi ingyuo peya. ⁹Dopako pyuo Juu daa rara wakale dupwame Antunya sakao pyuo nyingi dokona lao lakandarami dokona Yesu baa kendemande akali ingyuo epeya. Baepole pii dokona dopa letamo.

Dokona lao nambame rara menge pipya karo emba lakandaro.

Nambame embena kingi dokona lao kenane pyao lakando kararo.

¹⁰Dokonako palyuo dee kamba letamo.

Nakama rara menge dupwa Anatunya rombo palyuo nyisi wambu dupwa piya raeme kumuo karalapape.

¹¹Dokona lao,

Rara menge dupwa nakama Kamongo Anatunya kingi lakando karalapape.

Wambu peparae baa poraiyuo lakando karalapape.

¹²Dokona Aisayame dopa leya.

Jesena para pyaramo dokona mende epara.

Baa epo rara menge dupwa iso karara.

Nakamame baa keta mende pira lao soo nyerami

leya.

¹³Anatumi mende pira lao suu pingi jiya dokome nakamana kapa ingingi lao suu pingi dokona piso rae maingi rengepe mona kyuuo lao singi rengepe nakama keta palyuo simbuo epena lao jera. Dopa piyamo dokona piso nakama Yesu mende pira lao suu pingi doko Imambu Poo Pyasinya porainya renge dokona piso ando karena.

Renge Mendena Poleme Pii Poraiyuo Pyao Reteya Doko

¹⁴Yangonemoo, nakama keta keyangena rengepe singinya renge peparapee pali simbwapyasa yango sukusa kapa mana larami ingilyamo doko angi soo gisilyu. ¹⁵Pii nakama langipu dupwana lapo poraiyuwale langipunupape namba pepa dake pyalana dokopa mona kendapunde

^f 15:6 Nakamana kenda dupwa nyuo sakamyuo karamana. (15:1)

daa. Nakama dee suu pyamili yaka suu pyapu dokona pilyu. ¹⁶Anatumi rara menge dupwana lao Yesu Koraisana kendemande yulu jiyamo dokome paka napala pepa dake pyao jilyu. Nambame Anatunya waili pii keyange doko polo lamaiyuo purisi yulu dokona pyuo karapusa pilyamo. Nambame dopa pyuo pilyu dokona rara menge dupwa epo Anatu kumuo mairami ramo dokopa Anatumi nakama nyera ingilyamo. Nyeparamopa Imambu Poo Pyasi dokome nakama nyuo Anatu keta pyamalyara.

¹⁷Yesu Koraisapa role pyao yulu pyuo karo. Dokona lao Anatunya yulu dokona mona pyakalyuo pyapyamo karo. ¹⁸Nambame mendena kata palyuo lao kara naro. Rara menge dupwana suu pyao Koraisame namba keta yulu pyamalyiyamo Anatunya kata lasaka piyu dokona paka nao laro ingilyamo. Pii leyonopape yulu piyunupape dolapome yulu doko pyakamiyu. ¹⁹Yulu wambumi pii nange yulupi wambu lengeme kando seramili yulupi dolapona banya porai renge dokome pyakare leya.

Anatunya Imambunya porainya renge dokome renge palyiyamopa rara menge dupwana lao pyakamiyu. Dokona lao Jerusaleme piso lao pao Ilirikame yuu dokona pyaka sepala Koraisana waili pii keyange dokona laokondaliko pyuo lao papyuo kareyo. ²⁰Nambame Koraisana kingi see nayami yuu dupwana lao lamaipuli yaka lao suu pyao kareyo. Doko namba mendalena rapa rapa pisi dokona pela paa napuli lao suu piyu.

²¹Anatunya pii pyasi dopa letamo.

Wambu nakamame lamai nayami dupwame epo kandarami, dee see nange dupwame epo kando soo nyeramiko letamo.

Pole Yuu Orome Panya Rapa Rapa Pyuo Kareya

²²Dopa pyuo kareyonopape yulu dokona yuu malu mee kata tokwapa piya. ²³Dopa pyuo peyamopape yuu darena yulu kapa pyuo otelyo. Namba ee kana malu meena nakama kandala ipuli lao suu pyao kareyo. ²⁴Dopa pyuo karapala, dakepa nakama keta epena suu pilyu. Namba yuu Sepene panya eparo dokopa nakamame namba nyisaraminyipa paro lao suu pilyu. Ene Sepene panya epo dokopa nakama pipya yalya kando karo pupuli lao suu pilyu. ²⁵Dopa lao suu pyapunupape gii epapu dakepa Jerusaleme Kurisene wambu dupwa nyiso pila pelyo. ²⁶Yuu Masetonia Giriki Elyambu Pingi wambu dupwame Jerusaleme Elyambu Pingi pendewa wambu dupwa mee rae maiyuo kana mainya lao mairamilyamo. ²⁷Nakama rangeme dopa pinya suu pyapala pirami ingyapya. Dopa piramiko doŋo kata doko nakamana yulu angi pendewa wambu dupwana lao pirami ingyuo pelyamo. Juu dupwame Anatunya Imambunya yulu dokona rara menge dupwa pipya mokwa soo maiyami. Dokona lao rara menge dupwame yanengena bange dupwa isingi Juu dupwa mokwa soo mairami ingilyamo. ²⁸Kana mone peparae nakama nyepala mairi lao

jiyaminyi minyilyu doko Jerusaleme pao maiyakamipala Sepene panya epo dokopa nakama kandama paro. ²⁹Namba nakama keta eparono doko Koraisana Imambunya yulu angi doko namba keta palyuo simbwaramo eparo lao silyu.

³⁰Kamongo Yesu Koraisana kingi lao dee Imambu dokome mona retenge namwa joo karamo dokona lao yangonemoo nambame nakama poraiyuo piso serowale. Ateja leto dokonako ingyuo nakamame namba Anatumi nyisapyali lao monarename poraiyuo ateja pyakarama ingilyamo. ³¹Yuu Jutia dokona Anatu mona reta nange wambu dupwame namba pyapa nana lao ateja pyakalapape. Dopako pyuo Jerusaleme dokona pii laro dokopa Anatunya wambu dokona palenge dupwame soo nyinya lao ateja pyakalapapeko. ³²Anatumi kapa pare larande ramo doko namba nakama keta raeme kumuo eparo. Eparonopa nakama pipya role pyao imambu soo dokopa rae maiyuo yalya andake kandarama. ³³Anatumi mona kyuu lao singi renge jingi doko nakama pipya karena lao leto doko kinyi.

Poleme Wambu Lapo Kando Yako Leya

16 ¹Enda Pipi baame yuu Senekoria Elyambu Pingi dokona yulu pilyamo. Enda doko baa Kurisene enda keyange dokona langilyu. ²Anatunya wambumi yulu pipingi ingilyamo dokona palyuo Kamongona kingi lao enda Pipi baa yako lao nyelapape. Randa mende epara ramo dokopa baa nyiso pipape. Enda baa rangeme wambu dupwa keta nambamoope kando yulu keyange pyakao petenge.

³Pirisila Akuilapa nambamoo pipya Yesu Koraisana kendemande yulu pingi dolapo yako leto. ⁴Nakambame namba nyiso kumarambi dokona suu pyao yulu piyambi. Namba iki sangyu laa nalyo. Juu daa rara wakale Elyambu Pingi dupwame opetae sangyu lami dokonako leto. ⁵Nakambana anda dokona Elyambu Pingi wambu misi lala epenge dupwa opetae yako leto.

Nambana puu minyingi angi Epinitasa yuu Esia dokona baa iki wambo Yesu mona maiyamo doko yako leto. ⁶Enda Maria nakamana yulu poraiyuo pyakange doko opetae yako leto. ⁷Endonikosa Juniasapa Juu yango karapusi anda role pyao peteyama dolapo yakoko leto. Aposele akali dupwame nakama soo otelyaminyi. Namba Kurisene ingyapa nayonopa nakamba wambo ingiyambipya.

⁸Nambana puu minyingi Ambilatasa Kamongona yulu dokona karamo doko yako lao, ⁹dee Epanasa namwana Kurisene yulu pingi akali dokope dee Setekisa nambana puu minyingi dokope nakama yako leto. ¹⁰Apelesa Koraisana yulu pyuo kareya lao silyaminyi doko yako leto. Dee Aritopyulasana ree palu wambu nakama yako letoko. ¹¹Juu yango Erotionape dee Nasisasana ree palu dokona Kurisene yango lapo palenge dupwa opetae yako leto.

¹²Taipina Taiposapa Kamongona yulu dokona pingi dolapo yako lao dee nambana puu minyingi Pesisa Kamongona yulu malu piya doko yako lao pilyu. ¹³Urupasa Kamongona akali andake ingyuo karamo doko yako lao dokopa banya endangi namba banya ikinyingi angi dopale ingyuo rapu pyuo peteya doko opetae yako leto. ¹⁴Asingoritasa Pilikone Emesa Patopasa Emasamoo dee Kurisene yango peparaee nakama pipya role pyao karaminyi dupwa yako letoko. ¹⁵Pilolokasa Julia Neriasa dee banya pemalenge dokomoo dee Olipasamoo dee Anatunya wambu lapo opetae role pyao karaminyi dupwa pipya opetae yako leto. ¹⁶Kurisene dupwa nakama range sukusa yako lao kingi nyuo karalapape. Koraisana Elyambu Pingi dupwa peparaeme nakama yako letaminyiko.

Pii Dakeme Lao Oto Larowale

¹⁷Yangonemoo, pii dakeme poraiyuo piso larowale. Wambumi nakamana Anatu kapa ingingi lao suu pingi dokona kokwa soope dee rekya lao nyuoep pisirami kando lao waso karalapape. Nakamana mana pii soo nyiyami dokona opetae waso minyuo karalapape. ¹⁸Wambu dopa pilyaminyi dupwa namwana Kamongo Koraisana yulu pii nao nakama range iki dokona lao suu pilyaminyi. Nakamana pii elyape ingyuo lengepe girisi pii lengepe dolapome wambu nakamana yulu kando gisapa nange dokona panga soo lengenyili pyuo lao karaminyi. ¹⁹Wambu peparaeme nakama Yesunya waili pii keyange miniyaminyi lao siminyi dokona namba soo rae mailyu. Yulu koo dokona see napala keyange dokona iki soo karamili lao leto. ²⁰Anatumi mona kyuu lao singi renga jingi dokome Satane nyepala nakamana kimbu yukuna dokona kalyuo anamasi minyakara.

Namwana Kamongo Yesunya mona keyange palyuo ipingi doko nakama keta palena.

²¹Nambana yulu pilyu dokona pingi Timoti baame nakama yako letamo. Dopako pyuo Lusiasa Jesone Sosipatamoo namwana Juu yango dusipame opetae yako letaminyiko.

²²Namba Tetiasa lenge dokome Polena kambunya pii ipyamo doko nyepala pepa pase dake pyakamilyu. Namba dokome Kamongona kingi dokona lao nakama yako leto.

²³Akali Gayasa namba nenge joo rapu pyuo dee banya anda dokona wambu misi lala penge dokome opetae nakama yako letamo. Irasatasa yuu anda malu karenga dakena gapomanena kusi kusi dokopa namwana yangonge Kuatasapame opetaeko yako letambinyi.

²⁴Namwana Kamongo Yesu Koraisana mona keyange palyuo ipingi doko nakama peparaee keta palena. Kini.

Namwa Anatunya Kingi Ketae Pyambu Lakandama

²⁵Anatu lakandamanale. Baame waili pii keyange Yesu Koraisana dokona lao nambame polo lenge dokona piso kapa ingingi lao suu piyami

dokona baame nakama poraiyuo kapa karalapa lao pyuo karamo. Pii kinyi angi wambana yalu pisi siyamo paneya dokona piso nakamana kapa ingingi lao suu pingi doko isa paa nana lao poraiyuo karamili lao karamo. ²⁶Dopa pyuo karapyamopape pii kinyi angi dupwa poropeta akali dupwame pyao reto kareyami doko dakepa panasi silyamo. Anatu lete karalu karengi dokona pii leyamo dokome pii kinyi angi doko yuu muu peparaena sinya lao pilyamo. Dopa pilyamo dokona nakama peparae mona kapu kyu laramuli pyuo pirami ingilyamo.

²⁷Anatu baa iki karengi dokome singinya rengi peparae baa keta simu pyao silyamo. Baa dokona lao neta rengi yulu doko Yesu Koraisa keta Anatu baa lakando palu palena, doko kinyi.